

P R O T O K O L L
fra

møte i Omsetningsrådet

onsdag 4. mai 2011

(Møte nr. 3/2011)

Møtet ble satt kl. 09.00 og hevet kl 11.00

Til stede:	Ottar Befring, Vibeke Andersen, Nils T. Bjørke, Ann Merete Furuberg, Trond Reierstad, Sveinung Svebestad, Steinar Dvergsdal, Sigrid Helland, Marthe Bay Haugen, Gulbrand Eng (vara for Bjørn-Ole Juul-Hansen), Steinar P. Rossow (revisor)
Forfall:	Kjell Mjaatvedt (heller ikke varamedlem Ann Elise Hildebrandt kunne møte), Bjørn-Ole Juul-Hansen
Fra SLF:	Jørn Rolfsen, Nina Strømnes Rodem, Guro Vasdal, Lise Wirstad Dynna, Mari Holteberg Vold, Hilde-Kari Skarstein, Nils Einar Eliassen, Torild Solem og Anders Leine

Saksliste:

Innkalling og saksliste	2
Protokoll fra møtet 31.03.2011	2
24/11 Melk - Satser for skolemilk for skoleåret 2011/2012	3
25/11 Øyås -Dekning av saksomkostninger rugeegg	6
26/11 Kalibrering av lønn- og administrasjonskostnader for utføring av markedsreguleringsoppgaver	9
27/11 Årsmelding og regnskap for 2010	19
28/11 Omsetningsrådet - Endring av representasjon fra KLF	62

Innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble enstemmig godkjent.

Protokoll fra møtet 31. mars 2011

Protokollen fra møtet 31. mars 2011 ble enstemmig godkjent.

Etter møtet ble rapporten *Mottaksplikten i markedsreguleringen i jordbruket* fra en partssammensatt gruppe delt ut.

Sak nr.: 24/11	Sektor: Melk	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 04.05.2011</i>	Tittel: 24/11 Melk - Satser for skolemilk for skoleåret 2011/2012	Saks nr. (DL): 200904845- 24/514.1

Beskrivelse: Satsene for prisnedskrivning av skolemilk foreslås videreført på dagens nivå, dvs. 2 kroner per liter for melk i ¼-liters kartonger og 1 krone per liter for melk i andre forpakkingsstørrelser.

Hjemmel: Retningslinjer for markedsreguleringen av melk og melkeprodukter § 4-7 fastsatt av Omsetningsrådet 01.12.2009, jf. forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

Vedlegg: Brev fra Tine BA av 04.04.2011.

Behandling i OR: Enstemmig vedtak.

Forutsetninger:

Vedtak: Satsene for prisnedskrivning av skolemilk for skoleåret 2011/2012 settes til 2 kroner per liter for ¼-liters kartonger og 1 krone per liter for andre forpakkingsstørrelser.

Satser for skolemilk for skoleåret 2011/2012

Som et reguleringstiltak godtgjøres leverende meieriselskap en prisnedskrivning som fastsettes av Omsetningsrådet ved leveranser av konsummelk til skoler og barnehager.

I brev av 4. april 2011 foreslår Tine satser for skoleåret 2011/2012. Det foreslås å opprettholde satsene på dagens nivå, dvs. 2 kroner per liter for melk i ¼-liters kartonger og 1 krone per liter for melk i andre forpakkingsstørrelser.

Bakgrunn

Salget av skolemilk har vært stabilt på 19 mill. liter de siste to år. Fra 2003 til 2009 var det en jevn økning fra år til år, samtidig som prisen ble økt for å redusere tapet Tine har på salg av melk gjennom denne ordningen. Salget av skolemilk har vært en strategisk satsing for melkeprodusentene. Det å kunne tilby melk til en gunstig pris har vært viktigere enn å oppnå full kostnadsdekning. De siste årene har imidlertid Tine ønsket å redusere tapet. Prisene har derfor blitt økt.

Tabell 1 – Utviklingen i salget av skolemilk og refusjonsbeløp (2003-2010, kalenderår)

År	Volum, liter	Pristøtte, kr
2003	16 883 639	33 047 306
2004	17 367 221	35 046 098
2005	17 518 204	36 922 436
2006	17 764 552	36 632 958
2007	18 718 642	38 213 142
2008	18 918 477	37 836 955
2009	19 055 714	34 357 841
2010	19 007 438	29 674 229

For skoleåret 2009/2010 ble satsen for melk i ¼-liters kartonger opprettholdt på 2 kroner per liter, mens melk i andre forpakkingsstørrelser fikk redusert satsen fra 2 til 1 krone per liter. Bakgrunnen for at satsene ble differensiert på forpakkingsstørrelse, var at kostnadene er høyere for melk i ¼-liters kartonger. Tines vurdering var at det var mulig å øke prisene på andre forpakkingsstørrelser, men at det ikke var like stort rom for prisøkninger på ¼-literen.

Tine informerer om at salget av ¼-litere utgjorde 56 prosent av volumet i 2010, hvorav 98 prosent av dette salget gikk gjennom abonnementsordningen. I 2009 utgjorde ¼ -litere 57 prosent av salget, mens tilsvarende tall for 2008 var 59 prosent. Det har således vært en liten dreining av salget fra ¼-litere til andre forpakkingsstørrelser, men det totale salget er opprettholdt.

Tine har inneværende skoleår etablert et nytt bestillings- og faktureringsystem på egen nettside (skolemilk.no) for deltakere i abonnementsordningen. Hittil har om lag halvparten av barne- og ungdomsskolene benyttet seg av denne muligheten. Tine håper dette vil bidra til å øke deltakelsen i abonnementsordningen.

Tine informerer om at de neste skoleår vil teste ut et nytt konsept for ungdomsskolene. Bakgrunnen for denne nyteningen er at deltakelsen i abonnementsordningen og salg av

skolemelk går ned ved overgangen fra barne- til ungdomstrinnet. Tine har i dialogmøter med myndighetene og Melk.no sammen hatt fokus på hvordan en kan øke andelen av elever som har skolemelk. I henhold til Tine viser tilbakemeldinger og erfaringer at ungdommen vil ha melk hvis det er tilgjengelig og er "kult" nok. Tine har derfor utarbeidet et eget konsept på ungdommens premisser. Det er lagt opp til en egen abonnementsordning hvor elevene kan velge mellom flere produkter hver dag og gjennom hele dagen. Konseptet vil omfatte produkter utover de som retningslinjene gir adgang til og ha egen design og profilering. Konseptet vil i følge Tine bli prøvd ut på noen ungdomsskoler kommende skoleår. Videre utvikling og lansering vil bli gjort basert på erfaringene fra denne utprøvingen. Den nye abonnementsordningen for ungdomsskolene vil ikke bli omfattet av nåværende prisnedskrivning med midler fra omsetningsavgiften på melk.

Tine prognoserer med uendret salg av skolemelk i 2011/2012 sammenlignet med inneværende skoleår. Tine forventer heller ingen prisendringer forutsatt at man får dekt kostnadene ved produksjon og distribusjon med nåværende priser og tilskuddet fra Omsetningsrådet. Tine vil gjennomføre en analyse av lønnsomheten for inneværende skoleår og informere SLF om dette når analysen er gjennomført.

Prisnedskrivning over omsetningsavgiften for skoleåret 2011/2012 vil utgjøre ca. 30 mill. kroner.

SLFs vurdering

Med bakgrunn i at andelen som drikker skolemelk på ungdomstrinnet er lav sammenlignet med barnetrinnet, mener SLF det er positivt at Tine tar tak i dette ved å utvikle et nytt konsept tilpasset ungdomstrinnet. Tine forventer at salget av melk til ungdomstrinnet på denne måten vil øke. Ut i fra gjeldende regelverk kvalifiserer ikke dette konseptet til å være omfattet av ordningen med prisnedskrivning til skolemelk med midler fra omsetningsavgiften fordi konseptet omfatter flere produkter enn de som er godkjent innenfor ordningen. Tine har derfor ikke søkt om prisnedskrivningstilskudd til melk innenfor dette konseptet.

Innføringen av nytt internettbasert bestillings- og faktureringsystem har bedret brukervennligheten for skolene og foreldrene og er et positivt tiltak. Foreløpig har kun halvparten av skolene tatt i bruk det nye systemet. Det bør derfor iverksettes tiltak for å få flere skoler til å gå over til den internettbaserte løsningen. Tine forventet at det nye systemet skulle øke deltakelsen i abonnementsordningen. Det har imidlertid ikke skjedd så langt.

SLF gjennomførte en kontroll hos Tine for å belyse ulike sider ved skolemelkordningen de første månedene i 2011. Kontrollen dokumenterte at tilskuddet fra Omsetningsrådet kom til uttrykk i prisen til kunden. Dette er i tråd med forutsetningene for ordningen i retningslinjenes § 4-7. SLF forutsetter at dette også skjer kommende skoleår.

Tine har en forventning om uendret salg basert på uendrede satser kommende skoleår. Med bakgrunn i at økningen i salget av skolemelk har stagnert og det skjer en vridning fra ¼-kartong til andre forpakkingsstørrelser, vil SLF etter en samlet vurdering anbefale at Tines forslag om å videreføre satsene på skolemelk på dagens nivå godkjennes.

Sak nr.: 25/11	Sektor:	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 04.05.2011</i>	Tittel: 25/11 Øyås -Dekning av saksomkostninger rugeegg	Saks nr. (DL): 201103005-7/551

Beskrivelse: Ole Morten Øyås Produkter, org. nr. 976 186 400, fikk omsetningsavgift for egg 2008 fastsatt ved skjønn av Omsetningsrådet (OR), se sak 56/09. Vedtaket ble omgjort og kravet om omsetningsavgift ble frafalt i ORs møte av 31.03.2011.

Hjemmel: Lov 1967-02-10 nr 00 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 36.

Vedlegg:

Behandling i OR: Enstemmig vedtak.

Forutsetninger:

Vedtak: Ole Morten Øyås tilkjennes dekning av sakskostnader for advokatbistand på 6 000 kr pluss mva.

Øyås -Dekning av saksomkostninger rugeegg

Sakens bakgrunn

Saken gjelder dekning av saksomkostnader i forbindelse med omgjøring av vedtak.

I sak 56/09 (01.12.2009) fastsatte OR ved skjønn at Ole Morten Øyås Produkter (heretter Øyås) skulle betale omsetningsavgift på egg for 2008. Vedtaket ble omgjort i medhold av forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a og kravet om omsetningsavgift ble frafalt ved ORs møte 31.03.2011. På bakgrunn av omgjøringen søker Øyås dekket saksomkostnader for advokatbistand.

Vurdering

Retten til å få dekket saksomkostnader følger av forvaltningsloven § 36 første ledd. Her heter det: *”Når et vedtak blir endret til gunst for en part, skal han tilkjennes dekning for vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, med mindre endringen skyldes partens eget forhold eller forhold utenfor partens og forvaltningens kontroll, eller andre særlige forhold taler mot det.”*

Omgjøringen av vedtaket medførte at kravet mot Øyås om å betale omsetningsavgift ble frafalt. Dette innebærer at vedtaket er endret til gunst for Øyås.

Det er kun *”vesentlige kostnader”* som dekkes. I følge Ot.prp. nr. 3 (1976-1977) s. 102 fremgår det at det først og fremst er utgifter til advokat eller annen sakkyndig hjelp som omfattes. Kravet fra Øyås gjelder dekning av utgifter til advokatbistand og faller således innunder dette vilkåret. Kostnadene til advokatbistand anses også som *”nødvendige for å få endret vedtaket”*.

Spørsmålet er imidlertid om bakgrunnen for omgjøringen skyldes Øyås’ *”eget forhold”*.

Øyås fikk tilsendt produsentoppgave, som ikke ble besvart. Deretter fikk han tilsendt beregningsbrev, der antall høns oppgitt ved søknad om produksjonstilskudd og normert eggproduksjon pr. dyr var lagt til grunn ved beregning av omsetningsavgift. Det var heller ingen respons på beregningsbrevet. På grunn av at Øyås ikke besvarte tilsendt produsentoppgave, la OR til grunn at det ble produsert konsumegg som det skulle betales omsetningsavgift for. Ved at Øyås ikke har svart på brev og oppgaver knyttet til produksjonen kan en si at han selv har bidratt til at det opprinnelige vedtaket ble truffet.

Av forvaltningsloven § 17 fremgår det imidlertid at forvaltningsorganet skal *”påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes”*. Dette innebærer at forvaltningen har en undersøkelsesplikt. Dersom det oppstår uklarheter ved en søknad er det opp til forvaltningen å avklare forholdet før det treffes en avgjørelse. Undersøkelsesplikten varierer likevel noe avhengig av blant annet effektivitetshensyn i forvaltningen samt sakens viktighet.

Spørsmålet er så om OR ved den opprinnelige behandlingen har oppfylt denne undersøkelsesplikten. Ved fastsetting av omsetningsavgift vil en kunne komme opp i høye

beløp. Viktigheten av at fastsettingen skjer på riktig grunnlag er derfor stor. Dette skjerper undersøkelsesplikten til forvaltningen. OR hadde mulighet til å få tak i opplysninger fra rugeri som kunne bekrefte at Øyås var rugeeggprodusent og ikke skulle betale omsetningsavgift. En slik oversikt var forholdsvis lett tilgjengelig og ville ikke være vanskelig å fremskaffe. Når Øyås ikke besvarte produsentoppgave var det rimelig å forvente at OR undersøkte dette nærmere. Disse momenter taler sterkt for at OR ikke har oppfylt undersøkelsesplikten.

Til tross for at Øyås medvirket til at det opprinnelige vedtaket ble feil, må OR her bære ansvaret. OR er den kompetente part, og det må stilles strengere krav til OR enn til den private part. Dette taler for at det er rimelig at OR betaler sakskostnadene.

Vilkårene i § 36 er oppfylt og Øyås skal da etter SLFs vurdering tilkjennes sakskostnader.

Sak nr.: 26/11	Sektor: Alle	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 04.05.2011</i>	Tittel: 26/11 Kalibrering av lønn- og administrasjonskostnader for utføring av markedsreguleringsoppgaver	Saks nr. (DL): 201024065- 8/514.1

Beskrivelse: Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund (KLF) foreslår i brev til Omsetningsrådet av 9. desember 2010 at Omsetningsrådet igangsetter et arbeid for å se om det er behov for å foreta endringer, tilpasninger eller justeringer i dagens prinsipper for fastsetting av administrasjonsgodtgjørelse.

Hjemmel:

Vedlegg: Brev fra KLF datert 9. desember 2010
Brev fra Statens landbruksforvaltning (SLF) datert 9. februar 2011
Brev fra Nortura SA datert 3. mars 2011
Brev fra Norske Felleskjøp BA datert 10. mars 2011
Brev fra Tine SA datert 11. mars 2011

Behandling i OR: Enstemmig vedtak.

Forutsetninger:

Vedtak: Omsetningsrådet ber Statens landbruksforvaltning svare på henvendelsen fra KLF basert på konklusjonen i denne innstillingen

Bakgrunn og prosess

KLF foreslår i brev av 9. desember 2010 at Omsetningsrådet igangsetter et arbeid for å se om det er behov for å foreta endringer, tilpasninger eller justeringer i dagens prinsipper for fastsetting av administrasjonsgodtgjørelse. KLF foreslår to alternative løsninger:

- A) Full gjennomgang av ordningen med administrasjonsgodtgjørelse
- B) En utredning om konsekvenser og tilpasninger som følge av bruk av faktiske kontra normerte kostnader

SLF ba i brev datert 9. februar 2011 om synspunkter fra alle markedsregulatorene på disse alternativene. Alle tre har avgitt svar. Omsetningsrådet ble i møte 14. februar orientert om saken.

Nedenfor gis en nærmere redegjørelse for KLF innspill, gjeldende prinsipper for administrasjonsgodtgjørelsen, redegjørelse for tilbakemeldingene fra markedsregulatorene, sammenligning av administrasjonsgodtgjørelsen mellom de ulike sektorene i dag og utviklingen fra 2006 til 2010. SLF vurderer deretter de to alternative løsningene til KLF og trekker til slutt en konklusjon.

Nærmere om innspillene fra KLF.

KLF mener det er lenge siden prinsippene for godtgjørelse for administrasjonskostnader i markedsreguleringen har vært gjennomgått. De peker på at det har skjedd betydelige endringer hos flere av markedsregulatorene de siste 10-15 årene, og de foreslår derfor at det igangsettes et arbeid for å se om det er behov for å foreta endringer, tilpasninger eller justeringer i dagens prinsipper for fastsettelse av administrasjonsgodtgjørelse.

KLF ser behovet for en slik gjennomgang også i lys av nødvendigheten av å sikre bøndene akseptable inntekter, og at det er en kritisk og nøktern bruk av omsetningsmidler til de fellestiltak som finansieres over bondens inntekt.

KLF foreslår to alternative løsninger med ulike omfang:

- A) Full gjennomgang av ordningen med administrasjonsgodtgjørelse, herunder prinsippet om full dekning av kostnadene til markedsreguleringen kontra å få dekke merkostnadene til gjennomføring av markedsregulering.
- B) En utredning om konsekvenser og tilpasninger som følge av bruk av faktiske kostnader kontra normerte kostnader ved dekning av kostnader – selv om prinsippet om full dekning av kostnadene til markedsregulering videreføres.

Begrunnelse for A:

- Endringer i teknologi og kostnader knyttet til dette har gitt helt andre muligheter for informasjonsinnhenting, sammenkopling, sammenstilling, bearbeiding og flyt i løpet av få år. Det er nå mange aktører som utarbeider og tilgjengeliggjør relevant materiale, bl.a. NILF, SLF, Norsvin, Animalia etc. Det pekes spesielt på utarbeidelse av ”grunnlagsdokumentet” til Nortura som kommer ut to ganger i året. Dette inneholder stort sett informasjon som er tilgjengelig andre steder.

- Endringer hos markedsregulator kan også ha medført at oppgaver/tjenester som tidligere hadde en naturlig finansiering av fellesskapsmidler ikke lenger har dette. KLF mener at det kan være at deler av pris-, markeds- og prognosesystemet bør vurderes i lys av at det tidligere var betydelig konkurranse, mens både Tine og Nortura nå er konsern. Det kan etter KLS mening antas at ettersom den interne markeds konkurransen er borte, er dette naturlig overtatt som en helt naturlig og nødvendig konsernopp-gave.

Begrunnelse for B:

- Normerte kostnader gir et insitament til å være nøkterne med kostnadene.
- Det pekes spesielt på at lønnsnivået hos markedsregulatorene er høyt sammenlignet med andre, som f. eks. SLF.

Gjeldende prinsipper for administrasjonsgodtgjørelsen

Dagens prinsipper for godtgjørelse for markedsregulators kostnader til administreringen av markedsreguleringen er i første rekke vedtak i omsetningsrådet 20. mars 1998. For melkesektoren ble prinsippene gjennomgått på ny i forbindelse med etableringen av Tine Råvare i 2004, hvor en hadde en gjennomgang av prinsipper, oppgaver og plassering av disse. Fokus var da spesielt knyttet til skillet mellom Tine Råvare, markedsreguleringen og Tines øvrige virksomhet. For kornsektoren ble prinsippene vurdert i forkant av at ny markedsordning for korn ble innført i 2001. Ingen av disse gjennomgangene resulterte i endringer i prinsippene fra 1998.

Vedtak i Omsetningsrådet 20. mars 1998 basert på Rapport fra Handelshøyskolen BI august 1997.

Med bakgrunn i St. prp. Nr. 72 (1995-96) og Innst. S. nr 287 (1995-96) besluttet Omsetningsrådet høsten 1996 å gi Bedriftsøkonomisk Institutt (BI) ved Knut Johannes Moen i oppdrag å gjennomgå prinsippene for godtgjørelsen til markedsregulatorene for kjøtt, fjørfe og hagebruk og vurdere det skjønnet Omsetningsrådet har utøvd.

Resultatet ble en rapport avgitt i 1997 forfattet av Knut Johannes Moen. Underveis i dette arbeidet har en referansegruppe med representanter fra berørte parter og Omsetningsrådets sekretariat kommet med synspunkter på Moens arbeid. Rapporten ble behandlet i Omsetningsrådet 20. mars 1998 og dannet grunnlag for dagens prinsipper for godtgjørelse for markedsregulators kostnader i forbindelse med arbeid med markedsreguleringen.

Omsetningsrådet fattet følgende vedtak i møtet 20. mars 1998.

Vedtak:

Hovedprinsippet for beregning av administrasjonsgodtgjørelse for markedsregulering skal være at det gis kostnadsdekning for relevante kostnader. Organisering av arbeidsoppgavene er i første rekke regulators ansvar.

De oppgaver som der er naturlig å få dekket er ressurser som er brukt til tilrettelegging for en effektiv markedsregulering (oppretholde nødvendig beredskap, sikring av god vareflyt,

informasjon og prognoser nødvendig i totalmarkedsvurdering for produkter omfattet av markedsreguleringen), gjennomføring av pålagt administrasjon, kontrolltiltak i forbindelse med markedsreguleringen og andre tiltak som er nødvendige for å gjennomføre en eventuell operativ regulering med utgangspunkt i retningslinjer for markedsreguleringen.

Dekning av styrets kostnader skal ikke omfatte reisekostnader med unntak av møter der markedsregulering er eneste tema. Utredningsoppgaver knyttet direkte til markedsregulering dekkes i ettertid etter medgått tidsforbruk.

Omsetningsrådet vil framover øke kontrollen av forholdet mellom budsjett og regnskap i forbindelse med administrasjonsgodtgjørelsene.

Vektlegging av beredskap og prisnoteringsarbeid skal vurderes særskilt i forbindelse med søknadene for 1997/98.

For Norsk Kjøtt skal arbeidet ved fryserikontoret vurderes nærmere.

For Gartnerhallen skal godtgjørelsen for 1997/98 beregnes ut fra dokumenterte kostnader direkte knyttet til markedsreguleringen eventuelt med et tillegg for beredskap. Gartnerhallens rolle som markedsregulator må en for øvrig komme tilbake til.

Det er i rapporten ikke foretatt en konkret sammenligning av administrasjonskostnader hos Gartnerhallen og andre aktører. Situasjonene i hagebrukssektoren nå gjør en slik gjennomgang lite aktuell.

Sammenstilling av tilbakemeldinger fra markedsregulatorene

SLF kan oppsummere tilbakemeldingene fra markedsregulatorene i tre punkter:

1. Hovedprinsippene fra gjennomgangen i 1997/98 bør ligge fast, herunder prinsippet om kostnadsdekning for brukte ressurser
2. En omfattende gjennomgang av administrasjonsgodtgjørelsen er ikke nødvendig
3. Samvirkeorganisasjonene har insitament til å redusere kostnadene, siden omsetningsavgiften kreves inn fra dere eiere. Tine og Nortura viser også til at det har skjedd i praksis, selv om oppgavene har blitt flere og mer komplekse.

Innspillene fra markedsregulatorene viser til at rapporten fra BI som var lagt til grunn for Omsetningsrådets behandlingen av saken i 1998 definerte hvilke oppgaver som det er naturlig å dekke med administrasjonsgodtgjørelsen; tilrettelegging for effektiv markedsregulering (beredskap, vareflyt, informasjon og prognoser), gjennomføring av pålagt administrasjon, kontrolltiltak og andre nødvendige tiltak. De mener også at den årlige dokumentasjonen av kostnader på et detaljert nivå og SLFs gjennomgang av dette bidrar til fokus på kostnader. Det vises til at markedsregulatorene informerer SLF om endringer.

Nærmere om tilbakemelding fra Norske Felleskjøp

Norske Felleskjøp viser til at markedsreguleringen i kornsektoren, slik vi kjenner den i dag ble innført fra 1. januar 2001 og således er av nyere dato. Det var i forkant vurdert om en

skulle legge ansvaret for markedsreguleringa til Statens landbruksforvaltning, men Stortinget valgte å legge ansvaret på Norske Felleskjøp. Begrunnelsen for dette var blant annet at denne modellen la grunnlaget for best oppnåelse av målpris og stimulans til markedsbalanse til lavest kostnad. Norske Felleskjøp mener grunnlaget for dekning av kostnader for kornsektoren ikke har endret seg. De argumenterer med at de har en liten og enkel administrasjon der fordelingen av kostnader er ukomplisert og oversiktlig. De påpeker også at det har en årlig dialog med Statens landbruksforvaltning om dette.

Norske Felleskjøp mener at det ut fra vedtatte prinsipper og økonomisk rasjonalitet er uaktuelt å basere godtgjørelsen på at Omsetningsrådet skal normere kostnadsnivået. De mener Omsetningsrådet i stedet må ha kontroll med relevansen av kostnadspostene og andelen som skal dekkes for hver kostnadspost.

Norske Felleskjøp mener det ikke er nødvendig med en gjennomgang av prinsippene for kostnadsgodtgjørelse.

Tilbakemelding fra Tine SA.

Tine påpeker at overordnet prinsipp for all markedsreguleringer er kostnadsdekning.

Tine slutter seg til de tidligere gjennomganger av godtgjørelse for administrasjonsgodtgjørelse ved markedsregulering. De påpeker at administreringen ikke er statisk, men endres fortløpende som følge av flere forhold, bl.a. teknologi- og strukturendringer i industrien/sektoren samt krav fra myndighetene/forvaltningen. I tillegg har det kommet skjerpede krav til dokumentasjon av de enkelte oppgavene. Tine viser til at antall årsverk er mer enn halvert i perioden 1997 – 2010 (fra 19,6 til 8,3 årsverk). I denne perioden har de totale kostnadene til administrasjon av markedsreguleringen blitt redusert fra 13,4 til 10,6 mill. kroner (ikke indeksregulert), samtidig som oppgavene har økt. Tine påpeker at løpende gjennomganger av kostnader både internt og i samarbeid med SLF bidrar til å holde kostnadene nede. Tine skriver at de vanskelig kan se for seg bruk av normerte kostnader.

Tine mener det ikke er påkrevd med en omfattende ekstern gjennomgang av godtgjørelsen for administrasjonskostnader.

Tilbakemelding fra Nortura SA

Nortura mener det ikke har skjedd vesentlige endringer som tilsier at det nødvendig å endre prinsippene for godtgjørelse for administrasjon av markedsreguleringen. De mener det har skjedd en løpende tilpasning av oppgavene og kostnadene ved administreringen av markedsreguleringen til både de politiske signaler som er gitt, og til den betydelige endringen som har skjedd hos markedsregulator.

Nortura mener at samvirkeorganisasjonene har et insitament til å redusere kostnadene, siden omsetningsavgiften blir krevd inn av deres eiere, bøndene. Nortura viser til at administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt var på 16,2 mill. kroner i 1992/93, mens godtgjørelsen for 2010 var på 11,6 mill. kroner. I denne perioden har lønnsøkningen vært i overkant av 100 % og konsumprisindeksen viser en økning på 42,2 %. Nortura skriver at kostnadsreduksjonen har vært mulig ut fra den betydelige rasjonaliseringen som har skjedd i

Nortura, både som følge av konserndannelsen og fusjonene mellom Prior og Gilde. Samtidig har arbeidsomfanget økt på grunn av ny markedsordning for storfe, større utfordringer med å balansere markedet på grunn av begrensninger i eksporten, økte importkvoter og at prisene i Norge i større grad stanger i tolltaket.

Nortura mener hovedprinsippet om kostnadsdekning for brukte ressurser bør videreføres.

Nortura mener det ikke er nødvendig med en omfattende gjennomgang av administrasjonsgodtgjørelsen med bakgrunn i reduksjonen i godtgjørelsen, den økte kompleksiteten i markedsordningen, samt den detaljerte årlige søknaden.

Nortura foreslår som et alternativ at SLF i forbindelse med neste års budsjettbehandling av administrasjonsgodtgjørelsen innkaller markedsregulatorene til gjennomgang av forutsetningene som er lagt til grunn for søknaden.

Sammenligning av administrasjonsgodtgjørelsen mellom de ulike sektorene og utviklingen i den siden 2006

Tabellen nedfor viser kostnadene i forbindelse med administreringen av markedsreguleringen for de ulike sektorene i 2010. Antall årsverk som er brukt på arbeidet fremgår også. Nortura brukte i 2010 totalt 12 årsverk til sammen på markedsregulering av kjøtt og egg. Tine brukte 8,3 årsverk, mens Norske Felleskjøp brukte 2,8 årsverk.

Personalkostnadene per årsverk i 2010 varierte med om lag kr 100 000 for de ulike sektorene, fra kr 657 625 i eggsektoren til kr 758 085 i kornsektoren.

Driftskostnader per årsverk i 2010 varierte med om lag kr 115 000 for de ulike sektorene, fra kr 423 512 i melkesektoren til kr 538 899 i kornsektoren.

Godtgjørelse til styret er den posten hvor det er størst variasjon mellom sektorene. Nortura mottar til sammen 1,2 mill. kr til godtgjørelse av styrearbeid, mens Tine mottar kr 580 000 og Norske Felleskjøp mottar kr 124 321.

Reisekostnadene varierer også en del mellom sektorene. Kornsektoren har de laveste reisekostnadene med kr 122 149 i 2010, mens kjøttsektoren har de høyeste reisekostnadene i 2010 med kr 276 070. Til sammen har Nortura reisekostnader knyttet til markedsreguleringen for kjøtt og egg på kr 416 559.

Tabell 1. Markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse i forbindelse med arbeid med markedsregulering i 2010 for de ulike sektorer

	2010			
	Nortura SA, kjøtt	Nortura SA, egg	Tine SA	Norske Felleskjøp
Totale kostnader, kr				
Antall årsverk totalt	8,6	3,4	8,3	2,8
Personal	6 259 558	2 235 926	5 810 000	2 122 638
Drift	3 665 323	1 543 128	3 515 150	1 508 918
Styret	960 090	240 022	580 000	124 321
Reiser	276 070	140 489	130 000	122 149
Prognose tjenester			400 000	522 852
Revisjon	155 000	35 000	127 718	33 713
Andre kostnader	290 000	0	0	733
Totale kostnader	11 606 041	4 194 565	10 562 868	4 435 324
Nøkkeltall				
Antall årsverk	8,6	3,4	8,3	2,8
Personalkostnader per årsverk	727 856	657 625	700 000	758 085
Driftskostnader per årsverk	426 200	453 861	423 512	538 899
Totale kostnader per årsverk, kr	1 349 540	1 233 696	1 272 635	1 584 044

Tabell 2. Endringer i antall årsverk og kostnader til administrasjon av markedsreguleringen hos markedsregulator i perioden 2006 – 2010

	Utvikling 2006 -2010			
	Nortura, kjøtt	Nortura, egg	Tine	Norske Felleskjøp
Totale kostnader, kr				
<i>Antall årsverk totalt</i>	-2,0	-3,6	-1,8	-0,1
Personal	48 205	(2 482 275)	(77 377)	179 529
Drift	201 106	(278 387)	(370 479)	321 596
Styret	214 890	(75 797)	32 955	(56 737)
Reiser	(276 357)	(54 784)	(10 000)	(30 755)
Prognosestjenester	(522 000)	(184 755)	(123 500)	148 449
Revisjon	(15 000)	35 000	(190 682)	13 673
Andre kostnader	90 000	-	-	(24 268)
Totale kostnader, kr	(259 156)	(3 040 998)	(739 083)	551 487
Totale kostnader per årsverk, kr				
	230 181	200 044	153 630	221 294
I prosent	20,6	19,4	13,7	16,2
Lønnskostnader per årsverk				
	141 879	-16 404	79 906	76 292
I prosent	24,2	-2,4	12,9	11,2
Driftskostnader per årsverk				
	99 387	193 645	6 599	122 295
I prosent	30,4	74,4	1,6	29,4

Av tabell 2 over ser vi at alle markedsregulatorene, med unntak av Norske Felleskjøp, har effektivisert arbeidet med markedsregulering i perioden fra 2006 til 2010. Nortura har redusert antall årsverk med til sammen 5,6 for egg og kjøtt totalt. Nortura egg har den største reduksjonen i antall årsverk på 3,6. Dette skyldes blant annet at markedsreguleringen av kylling opphørte fra 2007, hvor 2,1 årsverk ble borte. Etter dette har Nortura redusert antall årsverk med ytterligere 1,5. Tine har redusert med 1,8 årsverk fra 2006 til 2010, mens Norske Felleskjøp bruker 0,1 årsverk mindre i 2010 enn i 2006.

Totale kostnader per årsverk går imidlertid opp for alle sektorer. For kjøttsektoren går disse kostnadene opp med kr 230 181 i perioden, dvs. 20,6 prosent. Tilsvarende tall for eggsektoren er kr 200 044, dvs. 19,4 prosent, melkesektoren er kr 153 630, dvs. 13,7 prosent og kornsektoren er kr 221 294, dvs. 16,2 prosent.

Lønnskostnaden per årsverk går opp med 24,2 prosent i kjøttsektoren i denne perioden, mens den for fjørfekjøtt reduseres med 2,4 prosent. I melkesektoren og i kornsektoren er tilsvarende utvikling i lønnskostnad per årsverk henholdsvis 12,9 prosent og 11,2 prosent.

SSBs lønnsindeks for forretningsmessig tjenesteyting har i perioden 1. kvartal 2006 til og med 4. kvartal 2010 hatt en økning på 18,4 prosent. Sammenlignet med denne har Norturas lønnskostnader per årsverk økt mer for kjøttsektoren, mens de er redusert for eggsektoren. Økningen i lønnskostnader hos Tine SA og Norske Felleskjøp BA har vært lavere enn SSBs indeks.

Driftskostnadene per årsverk har økt med 30,4 prosent for kjøttsektoren, 74,4 prosent for eggsektoren, 10,1 prosent for melkesektoren og 29,4 prosent for kornsektoren i perioden fra 2006 til og med 2010. Antall årsverk i fjørfesektoren ble redusert med 2,1 årsverk i 2007 som følge av at markedsreguleringen for kylling opphørte. Driftskostnader knyttet til systemene fortsatte imidlertid å løpe også etter at markedsreguleringen av kylling var avsluttet. Dette medførte forholdsvis høye driftskostnader per årsverk. De totale driftskostnadene er imidlertid redusert med om lag 490 000 kr fra 2009 til 2010.

SLFs vurdering av A) Behov for full gjennomgang av administrasjonsgodtgjørelsen.

Markedsregulatorene er samstemte når det gjelder behovet for en full gjennomgang av administrasjonsgodtgjørelsen. Ingen mener det er behov for dette. De mener hovedprinsippet om at kostnadene til markedsregulering skal dekkes må videreføres.

Markedsregulatorene viser til samvirkeorganisasjonene har et insitamant til kostnadsreduksjoner siden deres eier finansierer omsetningsavgiften. De viser til at det har skjedd en kostnadseffektivisering i administreringen av markedsreguleringen de siste årene, til tross for flere og mer komplekse oppgaver.

SLFs gjennomgang av kostnadene i perioden 2006-2010 viser en reduksjon i totale kostnader hos Tine og Nortura, mens kostnadene hos Norske Felleskjøp øker noe. SLF registrerer også en reduksjon av antall årsverk i denne perioden. Dette er i tråd med forutsetningene i rapporten fra BI om at markedsregulatorene vil sørge for kostnadsreduksjoner i kraft av at eierne må betale regninga. Kostnadsreduksjonen de siste årene vil være et argument for at det ikke er nødvendig med full gjennomgang av administrasjonsgodtgjørelsen nå.

SLF ser imidlertid at det er forskjell i kostnadsnivå mellom markedsregulatorene for enkelte av kostnadselementene i administrasjonsgodtgjørelsen. Det gjelder spesielt lønnskostnader og styrekostnader. Lønnskostnader har tidligere vært oppe til diskusjon i Omsetningsrådet. Det ble da konkludert med at Omsetningsrådet ikke kan styre lønnsnivået hos markedsregulatorene. Når det gjelder styrets kostnader er det regler for hva som kan inngå her. Styrets kostnader bør kunne dokumenteres overfor SLF med f. eks. protokoller. SLF kan etterspørre en bedre dokumentasjon på dette i forbindelse med regnskapet for administrasjonskostnadene.

Dagens system forutsetter at SLF følger opp utviklingen i kostnadselementene i administrasjonsgodtgjørelsen fra år til år. SLF har i dag en løpende dialog med markedsregulatorene om dette, og ser at dette er viktig for å følge opp kostnadsutviklingen slik at en ikke dekker andre kostnader enn de som hører til administreringen av markedsreguleringen. Forslaget fra Nortura om at alle markedsregulatorene innkalles til en gjennomgang av forutsetningene for neste års budsjett vil bygge opp under og forsterke SLFs kontroll av administrasjonsgodtgjørelsen. SLF slutter seg til dette forslaget. SLF

foreslår at en slik gjennomgang omfatter kostnadselementer på følgende nivå: Personal, drift, styret, reiser og prognosetjenester og andre kostnader.

SLFs vurdering av B) Normerte kostnader

Alle markedsregulatorene mener at prinsipper om normerte kostnader ikke bør innføres. De argumenterer blant annet med at prinsippet om dekning av kostnader til markedsregulering bryter med kostnadsdekning etter normerte kostnader.

SLF mener normerte kostnader i mange tilfeller kan være effektivt for å få til kostnadsreduksjoner. Imidlertid kan det bryte med prinsippet om kostnadsdekning i markedsreguleringen dersom normene blir for strenge slik at de faktiske kostnadene overskrider normen. I motsatt tilfelle kan en risikere å betale mer enn kostnadene, dvs. overkompensere markedsregulator, dersom de fastsatte normene er for romslige. Det vil gjøre markedsreguleringen unødvendig dyr. Det vil dessuten kunne være forskjeller i oppgaver mellom sektorene som kan gjøre det vanskelig å fastsette en norm som skal gjelde alle. Dersom prinsippet om at kostnader ved markedsregulering skal dekkes fortsatt skal gjelde, vil det være betenkeligheter med å innføre kostnadsdekning basert på normer. SLF legger til grunn at prinsippet om kostnadsdekning for markedsregulering ligger fast og vil derfor ikke anbefale innføring av dekning basert på normerte kostnader.

Konklusjon:

SLF foreslår at Omsetningsrådet gir følgende svar til KLF på deres forslag om gjennomgang av administrasjonsgodtgjørelsen:

- A) Omsetningsrådets vurdering er at det ikke er behov for en full gjennomgang av ordningen med administrasjonsgodtgjørelse nå. SLF vil i stedet foreta en gjennomgang av kostnadselementene i administrasjonsgodtgjørelsen med markedsregulatorene i forkant av budsjettprosessen 2012.
- B) Omsetningsrådet mener det ikke er grunnlag for å innføre godtgjørelse basert på normerte kostnader på det nåværende tidspunkt.

Sak nr.: 27/11	Sektor: Alle	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 04.05.2011</i>	Tittel: 27/11 Årsmelding og regnskap for 2010	Saks nr. (DL): 200908975- 8/046.2

Beskrivelse: Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiftene, overproduksjonsavgift på melk og midler fra jordbruksavtalen. Det er i 2010 bokført 495,0 mill. kroner til inntekt til fondet. Omsetningsrådets virksomhet har et resultat i 2010 på -27,0 mill. kroner. Resultatet er ført til fratrukk på fondskapitalen, slik at denne er endret tilsvarende fra 386,4 til 359,4 mill. kroner.

Omsetningsrådet skal behandle årsregnskap og årsberetning før revisor avlegger beretning. Beretningen stiles til Landbruks- og matdepartementet, som ansvarlig for opprettelsen av revisor for Omsetningsrådet. Som tidligere år har revisor avgitt en redegjørelse for at Omsetningsrådet skal få en forsikring om at regnskapet er revidert. Redegjørelsen sendes ut sammen med dagsordenen.

Hjemmel:

Vedlegg: Redegjørelse angående revisjonsberetning for 2010 av 27.04.2011.

Behandling i OR: Styret ba om en oversikt over administrasjonskostnadene knyttet til kvoteordningen for melk. Tekst til *Leiaren har ordet* ble delt ut. Revisor la fram revisors beretning. Enstemmig vedtak.

Forutsetninger:

- Vedtak:
1. Utkast til årsmelding og regnskap for 2010 godkjennes.
  2. Statens landbruksforvaltning får fullmakt til å foreta tekniske og redaksjonelle endringer

Årsmelding og regnskap for 2010

Omsetningsloven og markedsregulering

Omsetningsloven

Omsetningsloven av 10. juli 1936 har som formål å fremme omsetningen av de viktigste norskproduserte jordbruksvarene. Markedsreguleringens viktigste formål er å skape balanse mellom tilbud og etterspørsel av landbruksvarer. Omsetningsloven er det juridiske grunnlaget for markedsreguleringsystemet, og Omsetningsrådet er etter loven satt til å forvalte dette.

Omsetningsloven, lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (lov av 10. juli 1936), dekker følgende vareslag:

- Kjøtt av storfe, sau, svin og fjørfe
- Melk, smør og ost
- Egg
- Korn og oljefrø
- Poteter, grønnsaker, frukt og bær
- Pelsdyrskinn

For matpoteter kan Omsetningsrådet sette i verk avsetningstiltak som blir finansiert over jordbruksavtalen.

Markedsreguleringsordningen

Hovedformålet med markedsreguleringen er å balansere varetilførselen til markedet ved å regulere bort overskuddskvantumet. Kostnadene ved dette fordeles på all produksjon gjennom avgifter, og ordningen blir finansiert av bøndene selv. Ved omsetning av produktene betales det inn et fast beløp per kilo/liter i omsetningsavgift. Avgiften går inn i et fond og blir brukt til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid. Sammen med importvernet legger markedsreguleringen grunnlaget for at bonden skal kunne ta ut de priser som er fremforhandlet i jordbruksforhandlingene på kjøtt, melk, egg, korn og hagebruksprodukter.

De viktigste målsetningene for markedsreguleringen i norsk landbruk, slik de er formulert i St.meld. nr. 19 (1999-2000) om norsk landbruk og matproduksjon, er:

- Mest mulig stabile priser for produsentene, noenlunde ens priser over hele landet
- Stabile avsetningsmuligheter for produsentene
- Stabile forsyninger i alle forbruksområder og til noenlunde ens pris
- Reguleringen skal bidra til at produsentene oppnår priser mest mulig i samsvar med jordbruksavtalenes forutsetninger, samtidig som prisen i markedet skal holdes på eller under avtalt nivå, som gjennomsnitt for året

Avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Ved overproduksjon kan det bli iverksatt strakstiltak, kalt avsetningstiltak, for å bringe markedet i balanse igjen. Egne regelverk for hver sektor angir hvilke avsetningstiltak som kan benyttes. Er det overskudd i kjøttsektoren kan eksempelvis frysing av hele/halve skrotter og enkelte stykningsdeler og salg av varer til nedskrevet pris være aktuelt.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er av mer forebyggende og langsiktig karakter. Faglige tiltak rettes i hovedsak mot industrien og produsentene, mens opplysningsvirksomheten har forbrukerne som målgruppe. Det er først og fremst opplysningskontorene og fagsentrene som tar seg av dette arbeidet.

For avsetningstiltak varierer utgiftene med markedssituasjonen. Betydelig overproduksjon fører til høy omsetningsavgift, fordi det blir brukt mer penger på å bringe markedet i balanse. Motsatt kan omsetningsavgiften settes lavere når bøndene ikke produserer mer enn norske forbrukere vil kjøpe. For bonden er det viktig at det oppnås balanse mellom tilbud og etterspørsel i markedet. I sin tur gir det både best pris for varen og lavest omsetningsavgift.

Omsetningsrådet

Omsetningsrådet har et hovedansvar for markedsreguleringen av jordbruksvarer. Etter omsetningsloven er rådet tillagt kompetanse til å kreve inn omsetningsavgift og forvalte avgiftsmidler til reguleringsformål. Reguleringstiltakene kan deles inn i avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Gjennomføring av markedsreguleringen

Samvirkeorganisasjonene i landbruket er gitt den utøvende rollen som markedsregulator innenfor hovedproduksjonene. Unntaket er hagebrukssektoren som ikke har markedsregulator. Markedsregulator har den utøvende funksjonen i markedsreguleringen, gjennom å foreslå og gjennomføre reguleringstiltak. Dette skjer i samsvar med regelverket som er fastsatt og forvaltes av Omsetningsrådet. Markedsregulator får dekning for kostnadene ved de enkelte tiltakene i henhold til regelverket. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd administrerer avsetningstiltak i hagebrukssektoren.

Følgende samvirkeorganisasjoner er markedsregulatorer:

- Tine SA for melk
- Norske Felleskjøp BA for korn
- Nortura SA for kjøtt og egg

Endringer i omsetningsloven

Stortinget vedtok 19. juni 2009 endringer i omsetningsloven som trådte i kraft 1. januar 2010. Endringene innebar at Omsetningsrådet ble redusert fra 19 til 11 medlemmer og at lovpålegget om å ha et arbeidsutvalg oppheves. Samtidig ble tilsynsutvalget for rådet opphevet. Omsetningsrådet ble også gitt hjemmel til å kunne delegere saker av ikke-prinsipiell art til sitt sekretariat ved Statens landbruksforvaltning.

Regelverksendringer i 2010

I forbindelse med at Omsetningsloven ble endret og at lovpålagt arbeidsutvalg ble opphevet fra og med 1. januar 2010, måtte forskrift og retningslinjer gjennomgås for å være i tråd med loven. Dette medførte ingen materielle endringer i regelverket, og i løpet av 2010 ble følgende regelverk revidert og vedtatt i Omsetningsrådet den 8. juni 2010:

- Forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer
- Retningslinjer for gjennomføring av markedsregulering av kjøtt av storfe
- Retningslinjer for gjennomføring av markedsregulering av kjøtt av svin og lam
- Retningslinjer for gjennomføring av markedsregulering av egg
- Retningslinjer for gjennomføring av markedsregulering av korn
- Retningslinjer for gjennomføring av markedsregulering av epler, matpoteter og honning
- Retningslinjer for gjennomføringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter

Fakta om Omsetningsrådet

Virksomheten til Omsetningsrådet er hjemlet i omsetningsloven – lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror. Loven angir at Omsetningsrådet skal ha 11 medlemmer og hvilke institusjoner og organisasjoner medlemmene skal representere. Omsetningsrådet er sammensatt av representanter for myndighetene, forbrukerne, faglagene, samvirkeorganisasjonene, industrien og handelen. Medlemmene, med personlige varamedlemmer og revisor, oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Samvirkeorganisasjonene har flertall sammen med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag med 6 av de 11 medlemmene i rådet.

Statens landbruksforvaltning (SLF) er sekretariat for Omsetningsrådet. Sekretariatsfunksjonen innebærer økonomiforvaltning, forberedelse av saker til møter, vurdere lovligheten av vedtak og kontroll av at vedtak blir iverksatt i samsvar med intensjonene. Virksomhetslederen (adm. dir. i SLF) er den formelle sekretæren for rådet, mens den daglige praktiseringen og utøvelsen av sekretariatsoppgaven er delegert til Avdeling handel og industri.

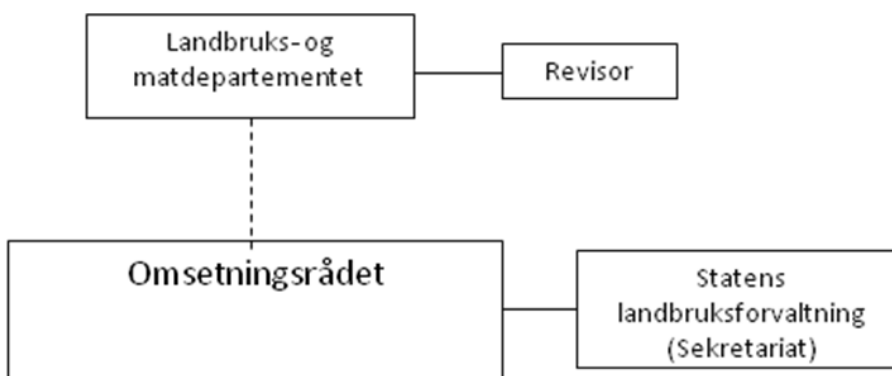
I 2010 har Omsetningsrådet hatt åtte møter og behandlet 89 saker. Per 31.12.2010 bestod rådet av 63,3 prosent menn og 36,7 prosent kvinner.

Rådet delegerte utvalgte saker av ikke prinsipiell karakter i juni 2010. SLF behandlet tre delegerte saker i løpet av året.

Omsetningsrådet har følgende hovedoppgaver:

1. Kreve inn omsetningsavgift og overproduksjonsavgift
2. Fatte vedtak om bruken av midlene fra omsetningsavgiften til:
  - markedsregulerende tiltak
  - faglige tiltak
  - opplysningsvirksomhet
  - administrering av ordningene
3. Kontrollere at markedsregulator følger opp forskrifter og vedtak fra Omsetningsrådet
4. Administrere andre tilskuddsordninger over statsbudsjettet innenfor Omsetningsrådets arbeidsområde på vegne av Landbruks- og matdepartementet
5. Sørge for oppdatering og utvikling av regelverket under omsetningsloven
6. Sikre at vedtak som fattes er i samsvar med lov, forskrifter og gjeldende jordbruksavtale

Omsetningsrådet – organisering:

Omsetningsrådet sammensetning:

Organisasjon	Fast medlem	Varamedlem	Oppnevnt i perioden
Landbruks- og matdepartementet	Ottar Befring (midlertidig leder)	Astrid Aass	2010-2013
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	Vibeke Andersen (nestleder)	Steinar Hauge	2010-2013
Norges Bondelag	Nils T. Bjørke	Per Gunnar Skorge	2010-2013
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Ole-Anton Teigen (1. jan.-16. nov.) Merete Furuberg (17. nov.-31. des.)	Modulf Aukan	2010-2013
TINE SA	Fredmund Sandvik (1. jan.-31. mai) Trond Reierstad (1. juni-31. des.)	Elisabeth Morthen	2010-2013
Nortura SA	Sveinung Svebestad	Kari Redse Håskjold	2010-2013
HSH/Coop NKL BA	Sigrid Helland	Hege Berg-Knutsen	2010-2013
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	Ann Elise Hildebrandt	Kjell Mjaatvedt	2010-2013
Norske Felleskjøp BA	Steinar Dvergsdal	Oddveig Gikling-Bjørnå	2010-2013
Norsk Landbrukssamvirke	Marthe Bay Haugen	Eugen Tømte	2010-2013
Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund, Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund, NHO Mat og Bio og Norkorn	Dag Henning Reksnes	Arvid Bratlie (1. jan.-16. nov.) Gulbrand Eng (17. nov.-31. des.)	2010-2013

Omsetningsrådets nøkkeltall 2010

Oversikt over innskutte midler, bruk og årsresultat

Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiftene, overproduksjonsavgift på melk og midler fra jordbruksavtalen.

Oversikt innskutte midler, bruk og årsresultat 2010	
	tusen kroner
Fond per 01.01.	386 435
Ekstraordinære inntekter	6 700
Omsetningsavgifter	481 157
Finansinntekter	7 120
Inntekter	494 977
Avsetningstiltak	307 635
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	195 193
Administrasjon sekretariatet	10 510
Administrasjon kvoteordningen for melk	8 600
Utgifter	521 938
Fond per 31.12.	359 473
Årsresultat	-26 961

Innskutte midler

Det ble i 2010 bokført 494 977 247 kroner i inntekter til fondet. Medregnet i dette beløpet var 6,7 mill. kroner i ekstraordinære inntekter vedrørende overskudd ved salg av melkekvoter i 2008, et regnskap som ble sluttført i 2010. Renteinntektene utgjorde 7 120 294 kroner. Omsetningsavgiften for de avgiftsbelagte produktene utgjorde 481 156 953 kroner. 10 mill. kroner av dette beløpet ble overført fra jordbruksavtalen som kollektivt dekket omsetningsavgift på hagebruksprodukter, samt 3,9 mill. kroner til avsetningstiltak i hagebrukssektoren. I tillegg kom overproduksjonsavgift melk på 49 698 404 kroner, standardisert erstatning på 2 086 311 kroner og 7 156 kroner innskuttet på avskrevne fordringer.

Omsetningsavgiftene

Det ilegges omsetningsavgift på alle jordbruksvarene, med unntak av hagebruksprodukter som dekkes kollektivt over jordbruksavtalen. Omsetningsavgiftene blir innbetalt av produsentene når de selger sine produkter. Avgiften blir brukt til finansiering av avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Avgiftene fastsettes vanligvis ved årsskiftet, men vurderes løpende gjennom året i forhold til markedsituasjonen, og kan endres. Unntaket er kornsektoren, der omsetningsavgiften følger kornåret, som går fra 1. juli til 30. juni. For melk, egg og kjøtt av kylling eller kalkun fastsetter LMD avgifter. Omsetningsavgiften på kjøtt fra svin, sau/lam og storfe/kalv, samt avgiften på korn, fastsettes av LMD som maksimalsatser. Innenfor denne øvre grensen kan Omsetningsrådet endre avgiften gjennom året ved behov, jf. tabellen nedenfor.

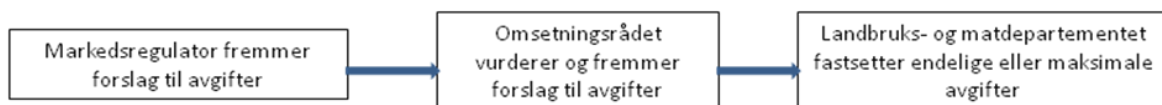
Omsetningsavgiften 2010 – endringer gjennom året

kr per liter eller kg

<i>Produkt</i>	<i>Maksimalsatser</i>	Per 01.01.2010	Per 01.07.2010	Per 02.08.2010	Per 20.09.2010	Per 01.11.2010	Per 27.12.2010
Fjørfe							
And og gås							
Egg		0,70	1,10				
Kalkun		0,17					
Kylling		0,17					
Kjøtt							
Sau	2,00	0,80					
Lam	2,00	0,85			1,80		
Storfe	1,40	0,20		1,40		0,70	
Svin	1,40	0,70	1,10				1,40
Purke/råne	1,40	0,50					
Korn							
Korn ¹⁾	0,06	0,01	0,04				
Oljefrø	0,06	0,01	0,04				
Erter, lupiner og åkerbønner	0,06	0,01	0,04				
Melk							
Kumelk		0,09	0,08				
Geitmelk		0,09	0,08				
Pelsdyrskinn ²⁾		1 %					

1) Maksimalsatsen for korn var 5 øre i perioden 01.01.til 01.07.2010

2) Satsen for pelskinn er i prosent av salgsbeløpet

Fremgangsmåten ved avgiftfastsettelsen:**Avsatt over jordbruksoppgjøret**

Midler avsatt over underpost 70.11 Avsetningstiltak forvaltes av Omsetningsrådet. Ved jordbruksoppgjøret 2010 ble det avsatt følgende beløp for de ulike tiltakene:

Tiltak	Bevilgning 2010 mill. kroner
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	10,0
Avsetningstiltak hagebruk og potet	3,9
Sum	13,9

Bruk av midler i 2010

Avsetningstiltak settes i verk for å utjevne svingninger i produksjon og etterspørsel slik at tilbudet av jordbruksvarer til enhver tid, og i alle deler av landet, samsvarer best mulig med etterspørselen. Formålet med avsetningstiltakene er i første rekke å sikre stabile priser.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet har til hensikt å fremme omsetningen av norske jordbruksvarer. Virkemidlene er kvalitetsfremmende tiltak rettet mot produksjonsleddene og gjennom kommunikasjon mot blant annet forbrukere, institusjoner, skoler og varehandelen.

Årsresultat

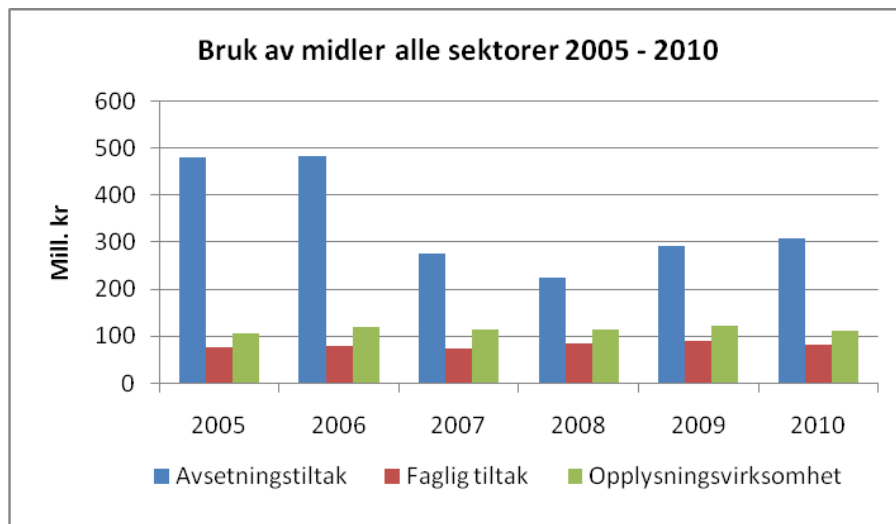
Omsetningsrådets virksomhet har et resultat i 2010 på -26,9 mill. kroner. Resultatet er ført til fratrekk på fondskapitalen, slik at denne er endret tilsvarende fra 386,4 til 359,4 mill. kroner.

Årsregnskapet med noter gir en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten og av dens økonomiske stilling. Det bekreftes at forutsetningene for fortsatt drift er til stede. Virksomheten forurenser ikke det ytre miljø.

Forbruket av midler i mill. kroner:

	Avsetnings- tiltak	Faglige tiltak	Opplysnings- virksomhet	Sum
Melk og melkeprodukter	103,2	8,0	29,5	140,7
Kjøtt	130,3	63,0	54,6	247,9
Hagebruk	2,0	1,4	9,0	12,4
Egg	43,1	3,6	7,6	54,3
Fjørfekjøtt	0	3,6	9,9	13,5
Korn	29,0	0,8	2,3	32,1
Pelsdyr	0	1,9	0	1,9
Sum alle sektorer	307,6	82,3	112,9	502,8

Bruk av midler for alle sektorer fordelt på hhv. avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for perioden 2005-2010 (løpende kroner):

Melk

Markedssituasjonen

I 2010 ble det levert 1 506 mill. liter kumelk. Dette var 4 mill. liter mer enn i 2009, en økning på 0,3 prosent.

Kvoteariet for kumelk startet 1. mars 2010 og varte frem til 1. mars 2011. Kumelkkvotene økte med 1 prosent i 2010/2011. I tillegg ble grensen for å produsere over kvoten uten å bli ilagt overproduksjonsavgift oppjustert fra 2 til 3 prosent.

Det ble levert 20 mill. liter geitmelk i 2010, mot 19,9 mill. liter i 2009. I 2010 var etterspørselen etter geitmelksprodukter vel 3 mill. liter under melketilgangen, som er en overproduksjon på om lag 15 prosent. Som et resultat av dette var det økt bruk av geitmelk til fôr. Kvoteariet for geitmelk følger kalenderåret, og forholdstallet for geitmelk ble satt til 1,00 for kvoteariet 2010.

Notert prisuttak for avtaleåret 2009/2010 var på 4,41 kroner per liter for både første og andre halvår i avtaleåret, tilsvarende målpris. For første halvår i avtaleåret 2010/2011 økte målprisen til 4,54 kroner per liter. Veid gjennomsnittlig noteringspris var på 4,55 kroner per liter i denne perioden, som er ett øre over målpris.

Omsetningsavgift og overproduksjonsavgift

I 2010 ble det krevd inn 130,1 mill. kroner i omsetningsavgift og 49,7 mill. kroner i overproduksjonsavgift for melk. Renteinntektene er om lag 1 mill. kroner.

Satsen for omsetningsavgiften var 9 øre per liter i første halvår og 8 øre per liter i andre halvår. Fondet for omsetningsavgift på melk var på 74,7 mill. kroner ved inngangen av året. Ved utgangen av 2010 var fondet økt til 110,2 mill. kroner.

Omsetnings- og overproduksjonsavgiften på melk ble brukt til avsetningstiltak, faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonskostnader i Tine SA og SLF. Kostnader til administrasjon av melkekvoter på til sammen 8,6 mill. kroner er også dekket over omsetningsavgiften for melk.

Avsetningstiltak

I 2010 ble totalt 103,2 mill. kroner av omsetningsavgiften brukt til avsetningstiltak i meierisektoren og til markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. Dette var 39,5 mill. kroner (27,7 prosent) mindre enn i 2009, og det var reduksjon i prisnedskrivningstiltak til reguleringseksport og reguleringskapasitet som i størst grad har bidratt til lavere total kostnader. I tillegg har produksjonen av kasein opphørt.

Prisnedskrivning til reguleringseksport av smør utgjorde 12,4 mill. kroner i 2010. Dette er en nedgang på 28 mill. kroner fra 2009. Årsaken til nedgangen på 69,4 prosent er i hovedsak høyere oppnådd pris på verdensmarkedet og lavere eksportert kvantum. Verdensmarkedsprisen på smør steg jevnt gjennom 2010. I likhet med 2008 og 2009 var det heller ikke i 2010 behov for å regulere hvitost til eksport.

Kompensasjon for reguleringskapasitet utgjorde 15,6 mill. kroner i 2010, og dette er en reduksjon på 9,3 mill. kroner (37,4 prosent) fra 2009. Forskjellen mellom maksimalt kapasitetsbehov hos Tine som markedsregulator og kapasitetsbehovet i Tine som kommersiell aktør er redusert, noe som gir lavere behov for godtgjørelse til reguleringskapasitet.

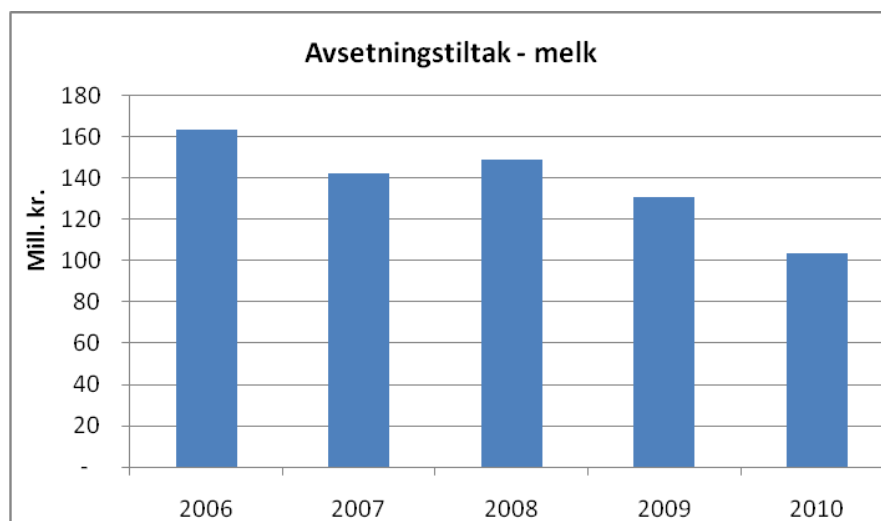
Skolemelkordningen er enkelttiltaket som i 2010 fikk tildelt mest støtte fra fondet for omsetningsavgift på melk (29,7 mill. kroner). Både Tine SA og Q-Meieriene AS mottok omsetningsavgiftsmidler for leveranser av skolemelk i 2010. Det ble likevel brukt 4,7 mill. kroner mindre til prisnedskrivning gjennom skolemelkordningen enn i 2009, et avvik på 13,6 prosent. Avviket skyldtes i hovedsak redusert sats i 2009, som fikk fullt utslag i 2010. Satsen var 2 kroner per liter uavhengig av pakningsstørrelse i 1. halvår 2009, mens den fra 2. halvår 2009 var 2 kroner per liter for ¼ -liter kartong og 1 kr per liter for andre pakningsstørrelser.

Reguleringstransport er det avsetningstiltaket der tilskuddet økte mest i kroner. Med en økning på 3,2 mill. kroner i prisnedskrivningstiltak, ble om lag 15 mill. kroner utbetalt fra omsetningsavgiften i 2010. Økningen var i størst grad et resultat av at melkevolumet som ble transportert økte med ca. 8,8 mill. liter. Resten av økningen skyldtes at satsen økte med 1 øre per liter fra 2009. Prisnedskrivning til geitmelk til fôr hadde den høyeste prosentvise økningen (235 prosent), som i stor grad skyldtes økt volum av geitmelk til fôr i 2010. 783 842 liter geitmelk ble brukt til fôr i 2010 mot 254 856 liter i 2009.

Netto hadde Tine SA en prisgevinst ved reguleringslagring i 2010 på 3,7 mill. kroner, som ble godskrevet fondet for omsetningsavgift på melk. Prisgevinsten var 32 prosent lavere enn i 2009.

Tine SA reduserte sine administrasjonskostnader i 2010, og dette resulterte i at 1,2 mill. kroner mindre (10,2 prosent) av omsetningsavgiften gikk til administrasjonsgodtgjørelse. Med bakgrunn i OR-sak 25/10 er budsjettet satt som øvre grense for administrasjonsgodtgjørelsen fra og med 2010.

Diagrammet nedenfor viser utviklingen i bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsregulering av melk i mill. kroner i perioden 2006-2010:

Samlet regnskap for markedsreguleringen i melkesektoren i 2010:

Avsetningstiltak melk 2010	
	kroner
Reguleringseksport av hvitost	-
Prisnedskrivning av skolemelk	29 674 229
Reguleringskapasitet	15 625 000
Reguleringstransport	14 977 096
Reguleringseksport av smør	12 368 198
Lagringskostnader	10 220 439
Prisnedskrivning av kasein	-
Salg til spesialmarkeder	7 082 676
Prisnedskrivning av smørrolje	2 442 295
Geitmelk til fôr	4 211 849
Skummetmelkpulver til fôr	-
Pristap/prisgevinst	-3 712 012
Renteoppgjør	-256 947
Korrigerings utbetalt kompensasjon	-
Markedsregulator administrasjonskostnader	10 562 868
Sum	103 195 691

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Faglige tiltak

I 2010 fikk Geno og Norsk Sau og Geit (NSG) støtte til faglige tiltak fra omsetningsavgiften på melk. Samlet tilskudd var på 7,95 mill. kroner.

Totalt fikk Geno utbetalt 6,5 mill. kroner i støtte fra fondet for omsetningsavgift på melk, mens NSG fikk 1,45 mill. kroner i tilskudd. Geno og NSGs midler ble brukt til avlsarbeid.

Både Geno og NSG brukte tilsvarende beløp som i 2009. Årsaken til at totalbeløpet ble lavere i 2010 var at 613 000 kroner ble brukt til Tine FoUs prosjekt "Mikrofiltrering av geitemelk" i 2009.

Opplysningsvirksomhet

I 2010 ble det gitt 29 541 050 kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra omsetningsavgiften. Det ble gitt tilskudd til Opplysningskontoret for Meieriprodukter samt opplysningsvirksomhet i regi av KSL Matmerk. Beløpet fordeler seg som vist i tabellen nedenfor:

Opplysningsvirksomhet melk 2010	
	kroner
Opplysningskontoret for Meieriprodukter	25 341 050
KSL Matmerk, Nyt Norge	3 200 000
KSL Matmerk, Økologisk mat	1 000 000
Opplysningsvirksomhet totalt	29 541 050

KSL Matmerk tildeles midler fra omsetningsavgiften for å fremme økologisk mat og den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. I 2010 bidro fondet for omsetningsavgift på melk med 1,0 mill. kroner til generisk markedsføring av økologisk mat. Videre ble det anvendt 3,2 mill. kroner til markedsføring av Nyt Norge fra omsetningsavgiften på melk, en økning på 400 000 kroner fra 2009. Økningen skyldes at det var høyere aktivitet i markedsføringen av Nyt Norge i 2010 enn i oppstartsåret 2009.

Opplysningskontoret for Meieriprodukter (OFM) driver merkenøytral informasjonsvirksomhet på vegne av aktørene i meieribransjen. Formålet er å øke kunnskapen om og fremme forbruket av norsk melk og meieriprodukter, blant annet gjennom internett siden melk.no. I 2010 ble det bevilget 25 341 050 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til OFM.

For nærmere informasjon om opplysningsvirksomheten vises det til OFMs hjemmeside, melk.no.

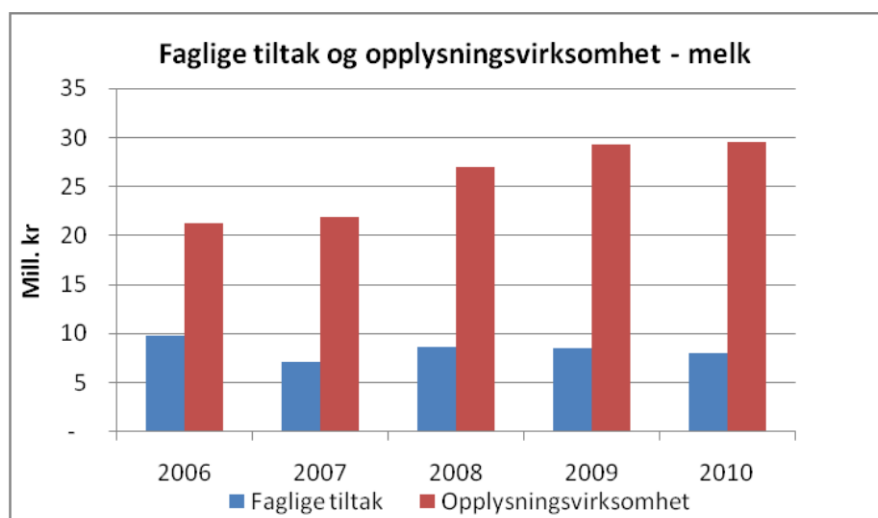

Tabellen nedenfor viser en detaljert oversikt over OFMs kostnader for 2010:

Opplysningskontoret for meieriprodukter 2010	
	kroner
Reklameaktiviteter	10 307 486
Brosjyrer	1 094 611
Informasjonsarbeid mot nøkkelmålgrupper	915 197
Presse	1 150 019
Fellestiltak i landbruket	92 415
Markedsanalyse	1 049 235
Webutvikling	2 085 271
Skole	221 337
Sum markedsaktiviteter	16 915 571
Sum personal- og driftskostnader	7 688 646
Opplysningskontoret totalt	24 604 217

OFM brukte totalt 24,6 mill. kroner til markedsaktiviteter samt personal- og driftskostnader i 2010. I tillegg kom en skattekostnad på 81 882 kroner. Årsresultatet dekker inn underskuddet på 654 953 kroner fra 2009. OFM gjorde kostnadsbesparelser i hovedsak innenfor reklame, fellestiltak, informasjonsarbeid til nøkkelmålgrupper og markedsanalyse. Spesielt innenfor budsjettposten reklame brukte OFM mindre enn budsjettert for å sikre overskudd.

Diagrammet nedenfor viser bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2006-2010. Det var en svak økning i bruk av midler til opplysningsvirksomhet i 2010, og en reduksjon i bruk av midler til faglige tiltak. Videre ble det økning i midlene til markedsføringen av Nyt Norge, som i 2010 ble bedre kjent i det norske markedet.

Kjøtt

Markedssituasjonen

Ved inngangen til 2010 lå det 2 150 tonn storfe på lager. Dette dekket underskuddet på våren, men en noe redusert produksjon sammenliknet med 2009 (-1,3 prosent) førte til et behov for administrative tollnedsettelse fra 12. juli til 12. september. Lammesesongen 2010 var god, og det var et godt pinnekjøtt salg til jul. Dette førte til nesten tomme reguleringslager ved inngangen til 2011. Som tidligere år var markedet for svinekjøtt preget av overskudd. Produksjonen av svinekjøtt har hatt en betydelig økning de siste årene, og produksjonen økte med 4 prosent i 2010, mens engrossalget økte med 2 prosent sammenliknet med 2009. Overskuddet av svin ble hovedsakelig håndtert gjennom eksport av frosne slakt. Mot jul satte dagligvarekjedene i gang en ribbekampanje, som førte til underdekning av ribbe, og det ble åpnet for import av fersk ribbe til nedsatt tollsats i desember.

For avtaleåret 2009/2010 ble prisuttak i forhold til gjennomsnittlig engrospris 0,08 kr per kg under planlagt gjennomsnittlig engrospris for storfe, 0,13 kr per kg under målprisen for svin og 0,31 kr per kg under målprisen for lam. For andre halvår 2010 var akkumulert avvik i forhold planlagt gjennomsnittlig engrospris minus 0,09 kr per kg. For andre halvår 2010 var akkumulert avvik i forhold til målpris 1,29 kr per kg for lam og minus 0,33 kr per kg for svin.

Omsetningsavgift

I 2010 ble det totalt innbetalt 176,0 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene ble bokført med 5,0 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift kjøtt var ved inngangen av året 256,4 mill. kroner. Ved utgangen av 2010 var fondet redusert til 187,6 mill. kroner.

Maksimalsatsene for 2010 ble fastsatt med bakgrunn i en forventet markedssituasjon for 2010 med underdekning for storfe, og overskudd av lam og svin. For storfe ble maksimalsatsen hevet med 0,45 kr til 1,40 kr for 2010, mens maksimalsatsen for lam og svin forble uendret på henholdsvis 2,00 kr per kg og 1,40 kr per kg.

Fra 1. januar 2009 ble purke/råne og sau tatt ut som reguleringsvare. Dette ble det tatt hensyn til ved å fastsette egne avgifter for disse.

Avsetningstiltak

Totalt ble det produsert 234 771 tonn kjøtt i 2010. Det var en økning på om lag 1,6 prosent sammenliknet med foregående år. Produksjonen av storfekjøtt var på 82 906 tonn, en reduksjon på 1,3 prosent sammenliknet med 2009. For svinekjøtt ble produksjonen 128 034, som utgjør en økning på 4 prosent sammenliknet med foregående år. Produksjonen av lam var på 23 831 tonn, noe som er en økning på 2 prosent sammenliknet med 2009.

Reguleringslageret var ved inngangen til 2010 på 3 560 tonn kjøtt, av dette 2150 tonn storfekjøtt, 790 tonn lam og 620 tonn svin. Lageret av storfe ble brukt for å dekke produksjonsunderskuddet. Ved inngangen til 2011 var reguleringslageret av storfe på 954 tonn. Lageret av lam ble nær tømt mot slutten av året grunnet godt salg. Ved årsskiftet 2010/2011 var det 74 tonn lam på reguleringslager. Lageret av svin ble redusert til 122 tonn ved inngangen til 2011.

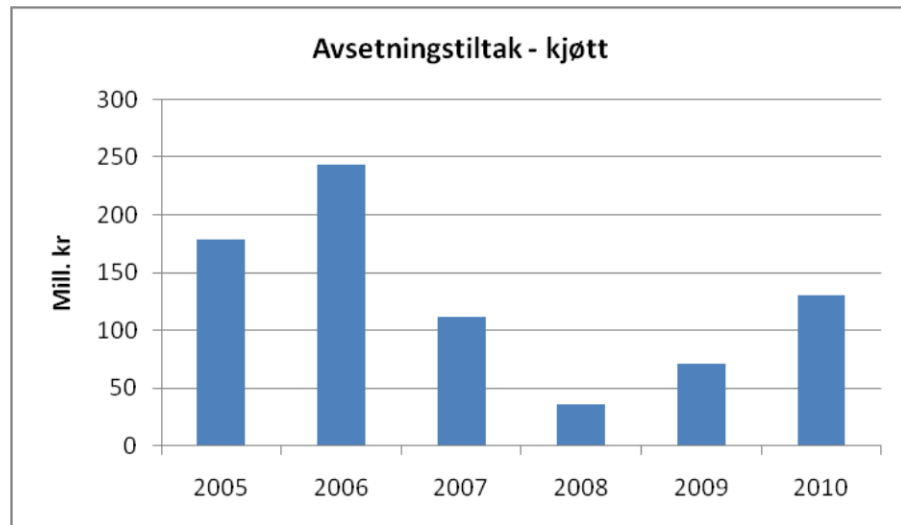
Det ble totalt importert 9 759 tonn kjøtt i 2010. Storfe utgjorde 6 524 tonn, svin utgjorde 1 850 tonn og lam utgjorde 1 385 tonn.

Markedsreguleringseksporten av svin har økt noe i forhold til de tre foregående årene. I 2010 utgjorde reguleringseksporten 3 100 tonn svinekjøtt, mot 1 499 tonn i 2009. Det var ingen reguleringseksport av storfe og lam i 2010. WTO- eksportkvotene er for svin 3 791 tonn, storfe 1 497 tonn og lam 681 tonn.

Det har i 2010 påløpt kostnader til avsetningstiltak primært knyttet til reguleringslagring og eksport av svinekjøtt. Kostnadene til markedsregulering var på 130,3 mill. kroner i 2010, en økning på 59,9 mill. kroner sammenlignet med 2009. Markedsregulators administrasjonskostnader er økt til 11,6 mill. kroner (+1,3 prosent) sammenlignet med kostnadene i 2009. Til sammenlikning utgjorde de totale kostnadene til avsetningstiltak i 2009 70,8 mill. kroner, som også var en økning i kostnader sammenliknet med tidligere år.

Avsetningstiltak kjøtt 2010	
	kroner
Innfrysing	10 675 600
Fryselagring	12 910 304
Omsetningsgodtgjørelser til slakteriene	703 904
Frakter	8 031 945
Renter øvrige	509 050
Frysefradrag	14 504 769
Eksporttap	72 176 134
Pallehold	679 620
Pristap/prisgevinst	-1 039 276
Markedsregulators administrasjonskostnader	11 606 041
Totale avsetningskostnader	130 304 681

Diagrammet nedenfor viser bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for kjøtt i perioden 2005–2010:

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Faglige tiltak

For kjøtt gis det tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid i regi av avlsorganisasjoner og andre, samt til Animalia. Animalia er et av Norges ledende fag- og utviklingsmiljøer innen kjøtt- og eggproduksjon. Animalia arbeider langs hele verdikjeden fra dyreavl og dyrehelse, via dyretransport og slakting til skjæring, foredling og prosess.

Regnskapet for faglige tiltak for kjøtt for 2010 viser at virksomheten som er finansiert over omsetningsavgiften beløp seg til 58,7 mill. kroner.

Faglige tiltak kjøtt 2010	
	kroner
Støtte til kvalitets- og avlsarbeid	19 282 000
Kjøttbransjens Elitelag	500 000
Sum støtte til kvalitets- og avlsarbeid	19 782 000
Helsetjenesten for svin	3 326 297
Helsetjenesten for sau	2 082 689
Husdyrkontrollene	9 420 263
Husdyrfag	1 727 571
Dyrevelferd transport/slakt	1 168 393
KOORIMP (Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import)	667 529
Forsøkskjæring og analyse	2 918 875
Klassifisering	4 929 716
Fagsenteret for øvrig (kjøtt)	12 219 834
Ekstra FoU-satsing	459 286
Sum Animalia avd. kjøtt	38 920 453
Totalt faglige tiltak kjøtt	58 702 453
Tilleggsbevilgning Fotråteprosjekt	4 327 713

Støtte til kvalitets- og avlsarbeid i 2010 var på 19,7 mill. kroner. Av dette fikk Norsvin 10,1 mill. kroner som ble benyttet til gjennomføring av avlsarbeidet. Geno fikk i 2010 2,8 mill. kroner til avlsarbeid på NRF, gamle norske storfe og kjøttfe.

I 2008 ble den smittsomme klauvsykdommen fotråte påvist i norske sauebesetninger etter å ha vært antatt utryddet i Norge i 60 år. Det ble igangsatt et fem-årig nasjonalt fotråteprosjekt ledet av Animalia, med særskilt bevilgning fra Omsetningsrådet. I 2010 ble det brukt 4 327 713 kroner til dette prosjektet.

De totale bruttokostnader for Animalias avdeling for kjøtt i 2010 ble på 58,7 mill. kroner. Omsetningsavgiftsmidler finansierte 42,9 mill. kroner av denne avdelingens aktiviteter, mens de øvrige 15,8 mill. kronene ble finansiert gjennom annen inntekt; forskningsprosjekter, oppdrag, kurs, salg av materiell m.m. For nærmere opplysninger om Animalias virksomhet henvises det til årsmelding for 2010 på Animalias nettsider.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for kjøtt (OFK) og Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH) ble slått sammen til et kontor fra og med 1. januar 2010 med navnet Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK). Oppgaven OEK er å drive forbrukerrettet, merkenøytral opplysnings- og informasjonsvirksomhet om kjøtt, egg og hvitt kjøtt. Virksomheten finansieres i sin helhet av midler fra omsetningsavgiften. Finansieringen kommer fra tre fond; fondet for omsetningsavgift for kjøtt, fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt. Felleskostnader, som administrasjonskostnader og strategiutvikling, er fordelt mellom fondene.

I 2010 ble det brukt totalt kr 50 365 147 av fondet for kjøtt til ulike aktiviteter i OEK, og beløpet fordeler seg på følgende hovedposter:

Opplysningsvirksomhet kjøtt 2010	
	kroner
Personal og drift	14 394 517
Medier og interaktiv	15 369 618
Marked og utvikling	6 355 484
Informasjons-/pressearbeid	10 332 661
Strategi og analyse	3 912 868
Sum OEK – fondet for kjøtt	50 365 148
KSL Matmerk – generisk markedsføring økologisk	1 000 000
KSL Matmerk – Nyt Norge	3 200 000
Sum	54 565 148

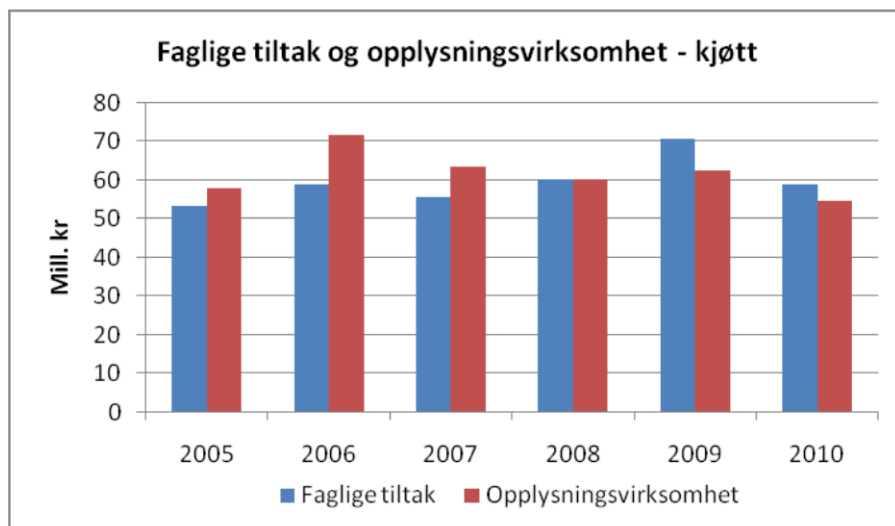
Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt har i 2010 satset på MatPrat som sitt kommunikasjonskonsept utad. Innenfor konseptet ble det i 2010 gjennomført kampanjer innen profilområdene Sunn Matprat, Rask Matprat, Grillmat, Lammekjøtt og Julemat. OEK produserer også boka "Kokeboka mi", som er et tilbud til alle skoleelever i 5-7 klasse. Boken har et fokus på norske råvarer og matlaging, og blir benyttet på barneskoler i hele landet.

For nærmere opplysninger om Opplysningskontoret for egg og kjøttets virksomhet henvises det til egen årsmelding.

Det er i 2010 anvendt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt har bidratt med kr 1,0 mill. kroner til aktiviteten.

Videre er det i 2010 anvendt totalt 8,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt har bidratt med 3,2 mill. kroner til aktiviteten.

Diagrammet nedenfor viser bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2005–2010:

Fjørfe

Egg

Markedssituasjonen

Som året før var også 2010 preget av omstilling til nye driftssystemer og overproduksjon. Fra 2012 blir det forbud mot å holde verpehøns i tradisjonelle bur. De som bygger nytt for å tilpasse seg nye regler utvider opp til konsesjonsgrensen på 7 500 dyr, mens de som har tenkt å gi seg med eggproduksjon i stor grad driver videre inntil forbudet trer i kraft, noe som fører til et overskudd av egg.

Eggpakkeriene mottok 55 172 tonn i 2010, en økning på 1,5 prosent fra 2009. I tillegg kommer omsetning utenom pakkeri (direkte salg) på ca 4 500 tonn. Engrossalget var på ca 54 700 tonn. Til sammenligning var engrossalget i 2009 53 500 tonn. Det ble importert 70 tonn skallegg, som var mindre enn i 2009, da det ble importert 502 tonn skallegg.

Som følge av overnotering i forholdt til målpris i avtaleåret 2008/2009 ble det innført styringspris på 16,43 kroner for avtaleåret 2009/2010. Noteringspris lå 1 øre under styringspris i dette avtaleåret. For avtaleåret 2009/2010 ble det avklart at spesialproduksjoner som Solegg, egg fra frittgående høner og brune egg skal inngå i noteringen, og justeringen ble foretatt ved å innføre styringspris (11 øre under målpris) også for dette avtaleåret.

Store mengder av egg lå på lager ved inngangen til 2010. Omsetningsrådet vedtok ekstraordinært at 2 000 tonn egg kunne fjernes fra markedet ved førtidsslakting i 2010, og 686 tonn egg kunne benyttes som miljøfôr som ekstraordinære markedsreguleringstiltak. Totalt ble det fjernet 1 930 tonn egg vha førtidsslakting og 330 tonn egg ble brukt til miljøfôr.

Omsetningsavgiften

I 2010 er det betalt inn 58,2 mill. kroner i omsetningsavgift på egg. I tillegg er det inntektsført renter med om lag 0,2 mill. kroner. Omsetningsavgiften på egg ble økt med 10 øre til 0,70 kr per kg, og videre til 1,10 kr per kg fra 1. september 2010 grunnet behovet for ekstraordinære markedsreguleringstiltak. Fondet for omsetningsavgift egg var ved inngangen til året på 10,2 mill. kroner. Ved utgangen av 2010 var fondet økt til 11,7 mill. kroner.

Avsetningstiltak

I 2010 har markedet for egg vært preget av overproduksjon, og kostnadene til avsetningstiltak har økt i forhold til foregående år. Totalt ble det brukt 43,2 mill. kroner i 2010, en økning på 16,3 mill. kroner sammenlignet med 2009.

Fremstilling av eggprodukter foregår i hovedsak ved Nortura Eggprodukter AS. Det er normalt forretningsmessig avsetning for eggeplomme innenlands, mens eggehvite i stor grad blir eksportert på grunn av manglende avsetningsmuligheter.

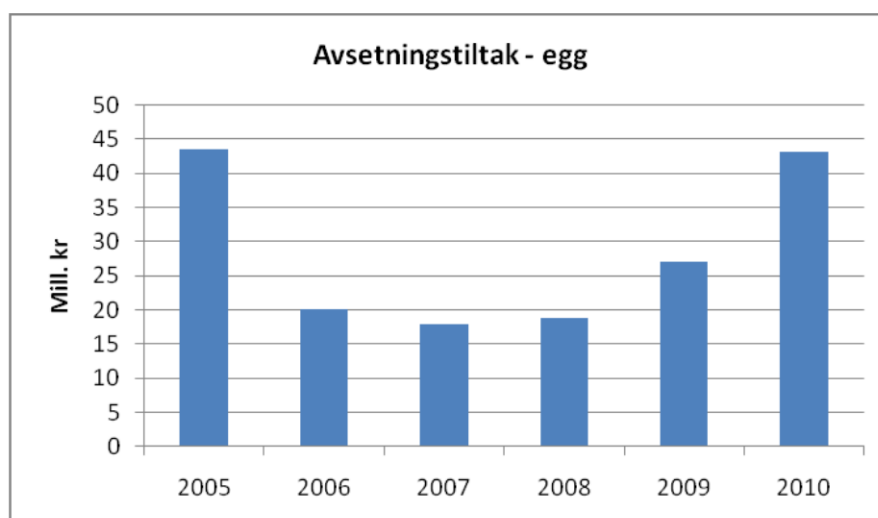
I 2010 ble det eksportert 854 tonn eggehvite, 74,2 tonn heleggpulver og 201 tonn skallegg. Samlet eksporttap er kompensert med 16,9 mill. kroner som er under øvre grense for eksporttilskudd i forhold til WTO-avtalen. Til skip i utenriksfart og spesialmarkeder er det levert 589 tonn skallegg, til en samlet kostnad ved prisnedskrivning på 4,1 mill. kroner.

Til ekstraordinære reguleringstiltak ble det totalt brukt 11 347 757 kroner til førtidsslakting av verpehøns og 4 511 248 kroner til bruk av egg i miljøfôr.

Oppstillingen nedenfor viser fordeling av midler på avsetningstiltak for egg i 2010:

Avsetningstiltak egg 2010	
	kroner
Kjølelagring	2 438 542
Levering til skip mv.	4 064 997
Eksport	16 866 982
Prisgevinst egg og eggprodukter	-137 572
Førtidsslakting	11 347 757
Egg til miljøfôr	4 511 248
Markedsregulators administrasjonskostnader	4 091 527
Sum	43 183 481

Diagrammet viser utviklingen i bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for egg i perioden 2005–2010:

Fjørfekjøtt

Markedssituasjonen

Omsetningsavgift

Etter at marknadsreguleringen for fjørfekjøtt ble avviklet i 2007, blir det krevd inn omsetningsavgift for finansiering av faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. I 2010 ble det innbetalt 12,5 mill. kroner i omsetningsavgift, mens renteinntektene var om lag 0,2 mill. kroner. Omsetningsavgiften for fjørfekjøtt var på 0,17 kr per kg. Fondet for omsetningsavgift for fjørfe var ved inngangen til året på 14 mill. kroner. Ved utgangen av 2010 var det på 14,3 mill. kroner.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for egg og fjørfekjøtt

Faglige tiltak

Animalia driver faglig opplysning overfor produsenter og bransjen som helhet. Hovedområdene for aktiviteten i 2010 var dyrehelse, -velferd og mattrygghet.

Til faglige tiltak på egg og fjørfekjøtt ble det benyttet 7,1 mill. kroner. Tilsvarende for 2009 var 7,5 mill. kroner. I løpet av året ble en ny handlingsplan for velferd og helse hos fjørfe blitt ferdigstilt, og det ble utviklet et båndkontrollkurs for fjørfeslakterier. Arbeidet for en vaksine mot rød hønsemidd ble også prioritert i 2010.

Faglige tiltak egg og fjørfekjøtt 2010 (i kroner)			
	Egg	Fjørfekjøtt	Totalt
Personal og administrasjon	2 441 748	2 488 936	4 930 4684
Faglige prosjekter	646 000	766 000	1 412 000
Produktkvalitet	130 000	635 340	765 340
Ekstra FoU satsning	522 550	300 000	822 550
Sum	3 610 298	3 554 936	7 165 234

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for kjøtt (OFK) og Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH) ble slått sammen til et kontor fra og med 01.01.2010 med navnet Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK). OEK driver forbrukerrettet, merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt og eggsektoren, og finansieres av tre fond for omsetningsavgifter; kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Felleskostnader, som administrasjonskostnader og strategiutvikling, er fordelt mellom fondene. Det vil her bli omtalt kostnader knyttet til fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt.

Det ble anvendt 7,2 mill. kr fra fondet for egg, og 9,0 mill. kr fra fondet for fjørfekjøtt til opplysningskontoret i 2010. Dette utgjør totalt 16,1 mill. kr, noe som tilsvarer en reduksjon på 16,1 prosent sammenlignet med 2009.

For nærmere informasjon om aktiviteten til OEK henvises det til egen årsmelding.

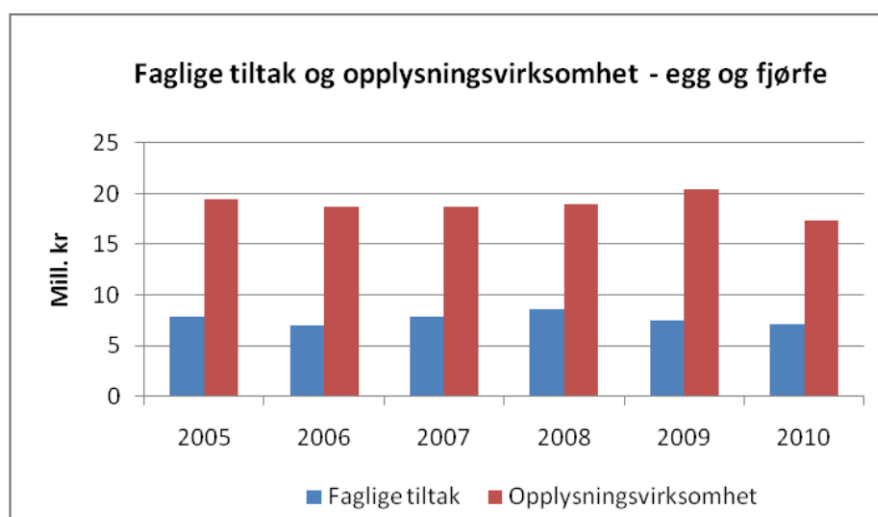
Det er i 2010 anvendt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfekjøtt bidro med henholdsvis 100 000 og 200 000 kroner til aktiviteten.

Videre ble det i 2010 brukt totalt 8,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfekjøtt bidro med henholdsvis 320 000 og 640 000 kroner til aktiviteten.

Tabellen nedenfor viser totale kostnader til opplysningsvirksomhet for egg og fjørfekjøtt i 2010:

Opplysningsvirksomhet egg og fjørfekjøtt 2010 (i kroner)			
	Egg	Fjørfekjøtt	Totalt
Personal og drift	2 055 260	2 573 565	4 628 825
Prøvekjøkken	39 249	4 800	44 049
Reklameproduksjon etc.	382 200	669 180	1 051 380
Mediekjøp	1 227 274	2 228 396	3 455 670
Pådriver marked	243 932	501 847	745 779
Interaktiv (matprat.no)	369 296	405 787	775 083
Informasjon skole/presse	2 357 961	2 193 732	4 551 693
Strategi/analyse	516 000	427 373	943 373
Sum Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt	7 191 172	9 004 680	16 195 852
KLS Matmerk - Generisk markedsføring økologisk	100 000	200 000	300 000
KSL Matmerk - Nyt Norge	320 000	640 000	960 000
Sum	7 611 172	9 844 680	17 455 852

Diagrammet nedenfor viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2005–2010:

Hagebruksprodukter og poteter

Markedssituasjonen

Det var tilnærmet normale avlinger av poteter, frukt og grønnsaker i 2010, og kvaliteten på produktene gjennom sesongen var god.

I jordbruksavtalen for 2010/2011 er det avtalt målpriser for matpoteter, 10 grønnsakslag, samt epler. Selv med normale avlinger i grøntproduksjonen i Norge i 2010, var det for noen av kulturene ikke mulig å ta ut målpris i markedet på grunn av for stort utbud av norsk vare eller på grunn av konkurranse fra importvare.

Avlingene av epler var også tilnærmet normale i 2010, og mengde epler påmeldt til reguleringslagring eller fabrikklevering var av normal størrelse. Fabrikkleveransen av epler kl. 1 høstet i 2010 var på 346 tonn (293 tonn i 2009), mens reguleringslagringen utgjorde 1 794 tonn (1 130 tonn i 2009).

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) gjorde en vurdering av behovet for å iverksette avsetningstiltak for matpoteter snarlig etter at resultatet av beholdningsregistreringen av matpoteter pr. 1. november 2010 forelå. De registrerte beholdningene av matpoteter var noe mindre i 2010 (56 907 tonn) enn i 2009 (59 493 tonn), og GPS konkluderte med at det ikke var grunn til å foreslå etablering av avsetningstiltak for matpotet i sesongen 2010/2011.

Omsetningsavgiften

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren kommer i hovedsak fra bevilgninger over jordbruksavtalen og er avsatt på kap. 1150 post 70.11 i statsbudsjettet.

For 2010 ble det i jordbruksavtalen bevilget 10,0 mill. kroner på underposten "Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk". På underposten "Avsetningstiltak hagebruk og potet" ble det bevilget 3,9 mill. kroner over jordbruksavtalen.

Inkludert rente for 2010 på 152 327 kroner, var fondet for omsetningsavgift hagebruk pr. 31.12.2010 på 7,1 mill. kroner, mot 6,1 mill. kroner året før.

Avsetningstiltak

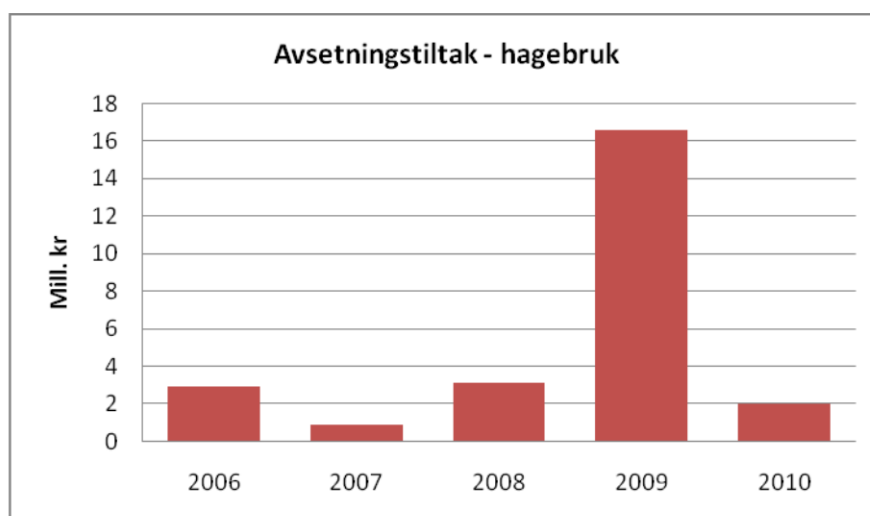
GPS administrerer avsetningstiltakene på grøntområdet.

5. oktober vedtok rådet å iverksette reguleringslagring av inntil 2 500 tonn epler høstet i 2010. Etter delegering godkjente SLF senere oppgaver over reguleringslagring og fabrikklevering av epler. Det ble utbetalt 520 232 kroner til fabrikklevering og 1 040 485 kroner til reguleringslagring av epler kl. 1 for sesongen fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Utgifter til avsetningstiltak belastet regnskapet 2010	
	kroner
Reguleringslagring av epler	1 040 485
Levering av epler til fabrikk	520 232
Avsetningstiltak matpotet – tilbakeførte midler ¹	-161 980
Administrasjon	565 793
Sum	1 964 530

¹ Tilbakeførte midler knyttet til kompensasjon for prisfall på potetstivelse etter gjennomført avsetningstiltak innenfor matpotet i 2009

Avsetningstiltak hagebruk

Diagrammet over viser bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for hagebruksprodukter i perioden 2006-2010. Det ble brukt vel 15 mill. kroner til avsetningstiltak matpotet i 2009. I de øvrige årene, jf. tabellen over, er det ikke brukt midler til avsetningstiltak matpotet.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Diagrammet over viser bruken av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i hagebruk 2006-2010. I tillegg utbetaler SLF midler til opplysningsarbeid om frukt, grønnsaker og potet i regi av OFG avsatt i statsbudsjettet kap. 1150 post 77.15, kvalitets- og salgsfremmende tiltak.

Faglige tiltak

Til faglige tiltak er det anvendt i alt 1 404 543 kroner. Nedenfor er hovedpostene spesifisert:

Faglige tiltak hagebruk og poteter 2010	
	kroner
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)	700 000
Fruktlagerinspektøren	504 543
Økern Torvhall, markedsopplysning	200 000
Sum	1 404 543

GPS gjennomførte, etter samme opplegg som tidligere år, produsentrettet rådgiving for å bedre markedstilpasningen for grønntproduktene og for å bedre produktkvaliteten. Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS. Inspektøren driver rådgiving overfor fruktlagrene for å fremme kvalitet og produksjonstilpasning. Han koordinerer arbeidet med markedsreguleringstiltak og deltar på møter i produsentlag. Økern Torvhall utarbeider ukentlige markedsmeldinger og arrangerer kurs og møter for produsentene. Virksomheten er delvis finansiert som faglige tiltak.

Opplysningsvirksomhet

Midlene til opplysningsvirksomhet administreres i hovedsak av Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG).

Hovedposter knyttet til bruk av omsetningsavgiftsmidler i OFGs regnskap for 2010:

Opplysningsvirksomhet hagebruk og poteter 2010	
	kroner
Administrasjon	5 659 303
Opplæring rettet mot butikk	284 000
Langsiktige produktkampanjer	1 182 891
Langsiktige holdningskampanjer	100 000
Informasjonsarbeid	698 812
Fellesprosjekt – opplysningskontorene	451 851
Internett/elektronisk arkiv m.m.	764 123
Finans- og salgsinntekter	-544 023
Netto kostnader	8 596 957

I 2010 ble det brukt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondet for omsetningsavgift hagebruk bidro med 100 000 kroner til aktiviteten.

Videre ble det i 2010 brukt totalt 8,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift hagebruk bidro med 320 000 kroner til aktiviteten.

Korn

Markedssituasjonen

Høsten 2009 ga lave kornavlinger med bare 1 006 900 tonn salgskorn. En må helt tilbake til 1994 for å finne lavere avling. Årsaken var ugunstige vekst- og innhøstingsforhold som også resulterte i lite hvete av matkvalitet og til redusert kvalitet på fôrkornet. Spesielt gjaldt dette havre, der mykotoksininnholdet ga spesielle utfordringer for kraftfôrindustrien.

Den reduserte kvaliteten resulterte i at industrien ikke klarte å bruke opp all havren i det aktuelle kornåret. Markedsregulator gjennomførte derfor avsetningstiltak i 2010. Tiltakene besto i overlagering av havre til kornåret 2010/2011. For å redusere omfanget av lagringstiltaket, ble det gjennomført ekstraordinære tiltak for å øke havreforbruket. Tiltakene var forhåndsgodkjent av Omsetningsrådet. Havre ble avskallet for å redusere innholdet av mykotoksiner i kornet. Det ble gitt fraktstøtte til transport av havreskall til forbrennings- eller komposteringsanlegg. Det ble videre gitt tilskudd til transport av bygg fra Trøndelag til andre deler av landet for å kunne blande inn mer havre i fôret.

Prognosen for 2010-årsavlingen viste en salgskornavling på 1 129 000 tonn. Ugunstige vekst- og innhøstingsforhold resulterte i redusert kvalitet. I tillegg ble havreavlingene store i 2010, og 55 000 tonn havre fra 2009 sto også til disposisjon. Som følge av dette har markedsregulator signalisert at det også i år kan være vanskelig å bruke opp all havren i inneværende kornår og at det kan bli aktuelt med overlagering. Omsetningsrådet har også i likhet med året før forhåndsgodkjent ekstraordinære avsetningstiltak for å kunne redusere omfanget av eventuelt lagringstiltak.

Det ble tatt ut målpris for matrug og oljefrø i avtaleåret 2009/2010. For mathvete, bygg og havre ble det tatt ut en pris som lå henholdsvis 0,02, 0,01 og 0,02 kr per kg over målpris. Overnoteringene resulterte i at det ble innført styringspriser for disse artene i avtaleåret 2010/2011.

Omsetningsavgift

Omsetningsavgiften ble fastsatt til 0,01 kr per kg korn og oljefrø for perioden 1. juli 2009 til 30. juni 2010, og til 0,04 kr per kg for perioden 1. juli 2010 til 30. juni 2011. Satsene lå innenfor rammene for maksimalsatsene som for de aktuelle periodene var henholdsvis 0,05 og 0,06 kr per kg. Maksimalsatsene fastsettes av LMD.

I 2010 ble det innbetalt 35,4 mill. kroner i omsetningsavgift på korn og oljefrø. Saldo for fondet per 01.01.2010 var på 24,4 mill. kroner. Fondet ble godskrevet med 0,5 mill. kroner i renter for 2010. Fondet for omsetningsavgiften korn var per 31.12.2010 på 27,1 mill. kroner.

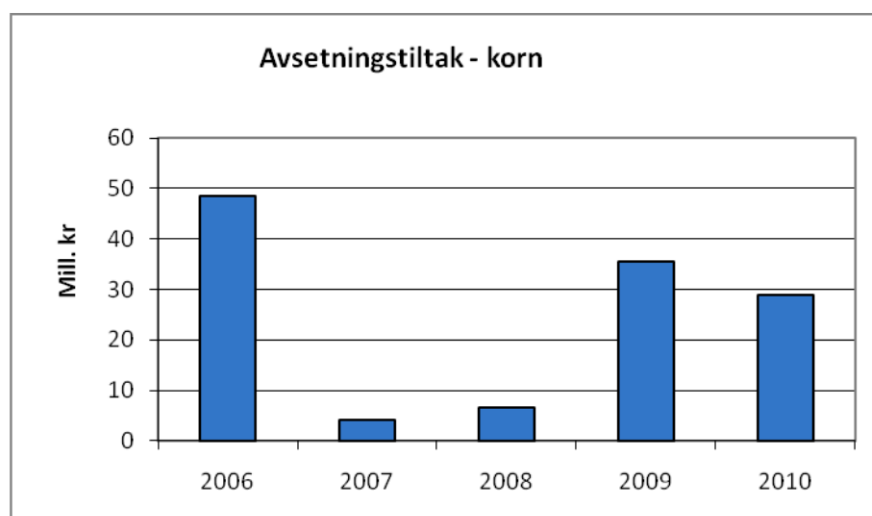

Avsetningstiltak

Til tross for liten kornavling i 2009 ga den betydelige utfordringer for kraftfôrindustrien på grunn av redusert kvalitet på havren. For å kunne benytte mest mulig av havren i kraftfôret, ble det gjennomført ekstraordinære avsetningstiltak. Situasjonen endte likevel med et overskudd av fôrhavre på 55 000 tonn som kraftfôrindustrien ikke kunne benytte i det aktuelle kornåret. Kvantumet ble derfor overlagret fra kornåret 2009/2010 til 2010/2011.

Avsetningstiltak korn 2010	
	kroner
Overlagring av fôrkorn fra avtaleåret 2009/2010 til 2010/2011	22 813 166
Ekstraordinære tiltak	1 693 709
Renter i markedsregulators favør i 2010	44 517
Administrasjonskostnader i 2010	4 435 324
Sum	28 986 716

Diagrammet viser bruken av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for korn:

I 2007 og 2008 var det hovedsakelig kostnader til administrasjon hos markedsregulator.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for brød og korn driver merkenøytral opplysningsvirksomhet om korn, brød og andre bakervarer. Virksomheten finansieres med 50 prosent av midler fra fondet for omsetningsavgift korn og 50 prosent av midler fra mølle- og bakerbransjen. For nærmere informasjon om opplysningsaktiviteten vises det til egen årsmelding fra kontoret, www.brodogkorn.no.

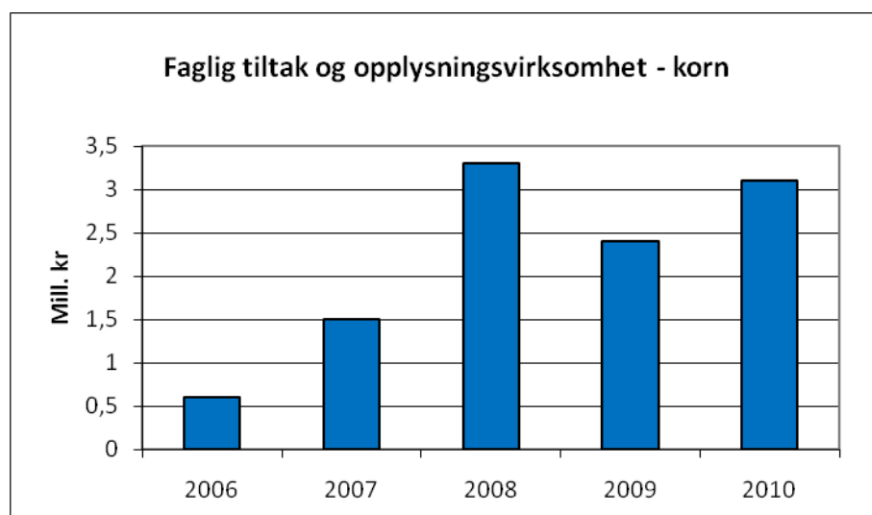
Det ble i 2010 anvendt i alt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondet for omsetningsavgift korn bidro med 0,1 mill. kroner til aktiviteten. Videre ble det anvendt totalt 8,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler

til markedsføring av den nasjonale merkeordningen *Nyt Norge*. Fondet for omsetningsavgift korn bidro med 0,32 mill. kroner til aktiviteten.

Av faglig tiltak ble prosjektet *Beregning av kornareal fra historiske data*, som pågikk i 2009 og 2010, avsluttet med regnskap i 2010.

Opplysningsvirksomhet korn 2010	
	kroner
Opplysningskontoret for brød og korn	1 894 254
KSL Matmerk, nasjonal merkeordning, <i>Nyt Norge</i>	320 000
KSL Matmerk, generisk markedsføring av økologisk mat	100 000
Faglig tiltak	800 000
Sum	3 114 254

Diagrammet viser bruken av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i kornsektoren:

I 2006 ble det kun anvendt midler til et prosjekt for bedre avlingsprognoser (500 000 kroner) og til merkeordningen for grovt brød (50 000 kroner). Opplysningskontoret for brød og korn var i drift fra 2007. På grunn av noe forsinket oppstart ble ca 500 000 kroner av budsjettmidlene som var avsatt for 2007 overført til 2008. Prosjektet for bedre avlingsprognoser ble slutført i 2008, med et regnskap på kr 800 000. Økningen fra 2009 til 2010 skyldes at faglig tiltak, *Beregning av kornareal fra historiske data*, ble avsluttet med regnskap i 2010.

Pelsdyr

Markedssituasjonen

I 2009 var salget av pelsskinn preget av finanskrisen, som ga utslag i fallende priser på årets hovedauksjoner i mars, april og september. Ved oppstarten av den nye sesongen i desember var imidlertid etterspørselen høyere, og prisene gikk oppover igjen i løpet av 2010. Denne veksten skyldes blant annet kalde vintre, lav produksjon og økonomisk vekst, og spesielt Russland og Kina er store forhandlere innen pelsskinn.

I 2010 ble det oppnådd rekordhøye priser på norske pelsskinn på de internasjonale auksjonene. Pelsauksjonen i desember 2010 endte med gjennomsnittlige priser på reveskinn på kr 1 091, en økning på 40 prosent fra september. Norske minkskinn oppnådde en gjennomsnittlig pris på 345 kroner, også det en økning fra september.

Omsetningsavgiften

Omsetningsavgiften for pelsdyrskinn har i 2010 vært på 1 prosent av salgsbeløpet. Tilsvarende avgiftssats er benyttet siden 2006. Det ble betalt inn nær 3,2 mill. kroner i avgift. Renteinntektene var om lag 34 000 kr. Fondet for omsetningsavgift for pelsskinn var per 31.12.2010 på 1,5 mill. kroner.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

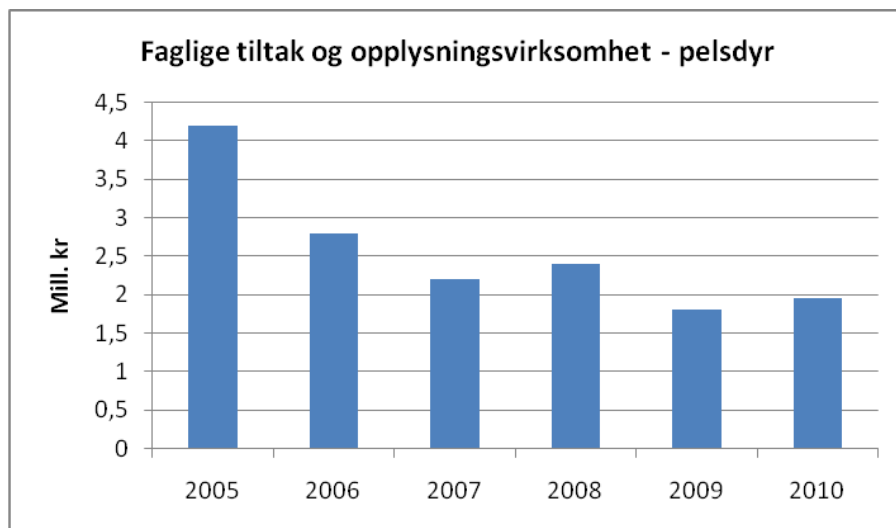
Midlene fra omsetningsavgiften på pelsdyrskinn anvendes til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Av Norges Pelsdyrslags (NPA) totale kostnader knyttet til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet på knapt 4,6 mill. kroner, dekkes 1,95 mill. kroner av omsetningsavgift pelsdyrskinn. I 2009 ble 1,8 mill. kroner dekket over omsetningsavgiften.

Det legges vekt på at pelsskinnavgiften skal benyttes til aktiviteter som alle norske pelsdyroppdrettere kan ta del i, og som er til gagn for alle produsenter uavhengig av salgssted. Midlene i 2010 ble, i likhet med foregående år, benyttet til delvis dekning av kostnadene til opplysningsarbeid, faglig veiledning overfor produsent, sykdomsbekjempelse, dyrevelferd og forskning. Fordelingen på de ulike postene framkommer av tabellen under:

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pelsdyr 2010	
	kroner
Opplysningsarbeid	60 000
Faglige opplysning, produsent	140 000
Sykdomsbekjempelse og overvåking	500 000
Dyrevelferd	710 000
Forskningsprosjekter	340 000
Administrasjonskostnader	200 000
Sum	1 950 000

En stor del av midlene i 2010 gikk, som tidligere år, til tiltak innen sykdomsbekjempelse og overvåking, dyrevelferd og forskning. Forskningsprosjektet "Social motivation and social housing of farmed silver fox vixens in relation to group size, group composition and cage design" ble avsluttet ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB). Det er også blitt obligatorisk for alle medlemmer av Norges Pelsdyrslag å være sertifisert innen utgangen av 2011. Denne sertifiseringsordningen er et kvalitetssystem for pelsdyrnæringen som stiller krav til avl, helse, fôring, fysisk miljø og bondens kompetanse for å sikre et godt dyrehold og en god dyrevelferd i Norge.

Diagrammet viser bruken av midler fra omsetningsavgiften på pelsdyr til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2005-2010:

Regnskap for omsetningsavgiftene

RESULTATREGNSKAP	Spesifikasjon	2010	2009
Mottatte omsetningsavgifter og bevilgninger (hele tusen)	i noter		
Mottatte omsetningsavgifter		481 157	425 610
Annen inntekt		6 700	
Sum inntekter		487 857	425 610
Avsetningstiltak	1	307 635	292 715
Faglige tiltak	1	82 300	89 707
Opplysningsarbeid	1	102 393	113 959
Opplysningsarbeid økologisk markedsføring	1	2 500	2 500
Opplysningsarbeid Nyt Norge	1	8 000	7 000
Andre bevilgninger, Tap på krav			3 854
Sum bevilgninger	1	502 828	509 736
Disponible omsetningsavgiftsmidler		-14 971	-84 126
Netto administrasjonskostnader belastet omsetningsavgiftene	2	19 110	19 732
Finansinntekter	1	7 120	9 190
Årsresultat overført fra fondskapital	1	-26 961	-94 668
BALANSE PR 31.12. (hele tusen)	Spesifikasjon	2010	2009
	i noter		
Eiendeler			
Omløpsmidler			
Forskutterte midler	3	17 818	26 576
Driftskredittlån	4	0	170 000
Utestående avgifter	5	80 790	100 995
Andre fordringer	6	4 637	3 273
Bankinnskudd		264 968	91 152
Sum omløpsmidler		368 213	391 996
Sum eiendeler		368 213	391 996

Gjeld og fondskapital

Fondskapital	1	359 473	386 435
<hr/>			
Kortsiktig gjeld			
Bevilgede, ikke utbetalte midler	7	2 642	214
Annen kortsiktig gjeld	8	4 565	1 857
Forpliktelse reguleringsanlegg	9	1 533	3 490
<hr/>			
Sum kortsiktig gjeld		8 740	5 561
<hr/>			
Sum gjeld og fondskapital		368 213	391 996

Oslo, 31.12.2010
4. mai 2011

Ottar Befring

Vibeke Andersen

Nils T. Bjørke

Fredmund Sandvik

Ole-Anton Teigen

Sveinung Svebestad

Steinar Dvergsdal

Sigrid Helland

Ann Elise Hildebrandt

Marthe Bay Haugen

Dag Henning Reksnes

Ola Chr. Rygh
adm. direktør

---

for Yngve Davidsen
seksjonssjef
Kirsti Langvatn

Noter til regnskap for omsetningsavgiftene

Årsregnskapet omfatter som tidligere innkreving av avgifter etter Omsetningsloven samt anvendelse og forvaltning av disse avgiftene. Det er lagt inn i balansen utestående fordringer som Omsetningsrådet følger opp på vegne av Landbruks- og matdepartementet (LMD) knyttet til tilbakebetalinger av tidligere bevilgninger til reguleringsanlegg, jfr. note 9.

Prinsipper

Avgiftene resultatføres etter hvert som de faktureres produsenter, omsetningsleddene og det offentlige. Opptjente, men ikke innbetalte avgifter pr. 31.12. vil da være tatt med i regnskapet.

Avgiftene som inndrives gjennom Statens landbruksforvaltning (SLF) er bare periodisert i forhold til hva SLF pr. 31. desember har fått innbetalt i avgifter. Dette er i samsvar med uttalelser fra Riksrevisjonen og medfører at det regnskapsmessig vil kunne være noe avgiftsetterslep for korn, kjøtt og fjørfe.

Bevilgningene resultatføres etter hvert som de er behandlet i Omsetningsrådets organer. Vedtak som er gjort i 2011 og som gjelder utgiftsmessige forhold for 2010 er også resultatført. Dette innebærer at det i balansen fremkommer en post for bevilgede ikke utbetalte midler. Tilsvarende kan enkelte organisasjoner ha mottatt forskudd på avgiftsmidler.

Netto administrative kostnader fordeles på fondskapitalen til den enkelte sektor iht. til vedtak i Omsetningsrådet 01.12.2009. Direkte henførbare kostnader fordeles direkte. Renteinntekter beregnes og fordeles til fondskapitalen med utgangspunkt i hva som til enhver tid er innestående midler. Det er etablert separate bankkonti pr. sektor.

(Tall i hele tusen kroner)

Note 1 - Fondskapital for omsetningsavgiftene pr. 31.12.10 og årets endring

Sektor	Fonds- kapital 01.01.2010	Mottatte omsetn. avgifter	Bevilg- ninger	Rente- inntekter	Inndekn. adm. kostn.	Endring i fonds kapital	Fondskapital 31.12.2010
Kjøtt	256 379	176 510 ¹⁾	-247 900	5 059	-2 403	-68 734	187 644
Egg	10 198	58 156 ²⁾	-54 405	155	-2 416	1 490	11 687
Fjølfekjøtt	14 044	14 175 ³⁾	-13 400	184	-731	228	14 272
Melk	74 701	186 544 ⁴⁾	-140 687	996	-11 364	35 490	110 191
Pelsdyrskinn	543	3 212	-1 950	34	-314	982	1 525
Hagebruk	6 123	13 900 ⁵⁾	-12 386	152	-732	935	7 058
Korn	24 446	35 360	-32 101	540	-1 149	2 650	27 096
Sum	386 434	487 857	-502 829	7 120	-19 110	-26 961	359 473

1) Inkl. standardisert erstatning og mottatte krav

2) Inkl. mottatte krav

3) Inkl. standardisert erstatning fjørfe 1, 637 mill. kr

4) Inkl. overproduksjonsavgift 49, 635 mill. kr og overskudd salg av melkekvoter 6, 700 mill. kr

5) Inkl. avsetningstiltak 3, 900 mill. kr

Note 2 - Administrasjonskostnader**2010****2009**

Sekretariatskostnader	9 486	9 192
Møtekostnader til rådet, årsmelding og gebyrer	68	202
Honorar til OR, AU og tilsynsutvalget	731	639
Revisjon og regnskapsmessig bistand og inkl. mva. *)	225	166
Nytt fagsystem for melkekvoter	0	1 232
Administrasjon kvoteordningen for melk	8 600	8 300
Sum administrasjonskostnader	19 110	19 732

*) Kr 25.000,- gjelder 2009

Note 3 - Forskutterte midler**2010****2009**

Tine SA	6 878	23 260
Nortura SA Kjøtt	8 072	9 424
Nortura SA Egg/fjørfe	1 143	-6 944
Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG)	3	51
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)	1 048	0
Opplysningskontoret for brød og korn	106	0
Felleskjøpet	568	785
Sum	17 818	26 576

Note 4 - Driftskredittlån	2010	2009
Nortura SA Kjøtt	0	170 000
Sum	0	170 000

Note 5 - Utestående fordringer fordelt pr. sektor	2010	2009
Utestående kjøtt	36 153	55 454
Utestående fjørfe	1 419	2 745
Utestående melk	31 490	36 473
Utestående pels	118	106
Utestående egg	12 677	5 961
Utestående distrikts- og frakttilskudd, egg	0	0
Utestående hagebruk	0	1
Utestående korn	646	255
Periodisering	447	0
Annet	-2 160	0
Sum	80 790	100 995

Note 6 - Andre utestående fordringer	2010	2010
Utestående fordringer knyttet til reguleringsanlegg SLF	0	2 025
Utestående fordringer knyttet til standardisert erstatning	1 966	1 242
Distriktstilskudd og frakttilskudd	2 671	
Sum	4 637	3 267

Note 7 - Bevilgede, ikke utbetalte midler	2010	2009
KSL Matmerk	2 625	197
Q-meieriene	17	17
Sum	2 642	214

Note 8 - Annen kortsiktig gjeld	2010	2009
Forskningsavgift og matproduksjonsavgift	1 303	922
Leverandørgjeld/SLF	3 262	935
Sum	4 565	1 857

Note 9 - Forpliktelse knyttet til reguleringsanlegg

Omsetningsrådet forvalter oppfølging av tidligere bevilgninger til reguleringsanlegg for Landbruks- og matdepartementet (LMD). Endringene føres ikke over resultatregnskapet men tilbakebetalinger av tilskudd øker forpliktelsene overfor departementet mens utbetalinger til departementet reduserer forpliktelsene.

Pr 31.12.2010 er det slik bevegelse:		
	2010	2009
Forpliktelse overfor LMD	3 490	10 117
Refundert rente forrige år		-115
Uavregnet knyttet til reguleringsanlegg	3 490	10 002
Tilbakebetalte tilskudd: kjøtt		2 025
Tilbakebetalt til LMD	-2 025	-8 583
Forpliktelse overfor LMD	1 465	3 444
Årets rente på kapital	68	46
Samlet forpliktelse pr. 31.12.10	1 533	3 490

Note 10 - Kontantstrømsanalyse

	2010	2009
Resultat av virksomheten	-26 960	-94 668
Midlene anvendt til:		
Reduksjon (økning) av utestående fordringer på avgifter mv	20 205	-46 727
Reduksjon (økning) av andre utestående fordringer	-1 364	9 172
Reduksjon (økning) av utestående driftskreditt	170 000	-170 000
Økning (reduksjon) av gjeld	3 179	-38 956
Økt (reduisert) forskutterte midler til organisasjonene	8 758	-24 477
Økning (reduksjon) av likvider gjennom året	173 818	-365 656
Likvider 1.1.	91 152	456 808
Likvider 31.12	264 970	91 152

Kontantstrømsanalysen er satt opp etter enkleste metode og viser med utgangspunkt i resultatet hvordan midler er anvendt gjennom året. Oppstillingen for 2009 viser et resultatmessig underskudd som sammen med økning av utestående fordringer og driftskreditt til Nortura medfører en kraftig redusert likvidbeholdning i bankinnskudd ved årets utgang. For 2010 er det fortsatt underskudd, men fordi driftskredittlånet er innfridd, er likvidbeholdningen økt.

Revisors beretning

Til Landbruks- og matdepartementet

REVISORS BERETNING FOR OMSETNINGSRÅDET

Uttalelse om årsregnskapet 2010

Vi har revidert årsregnskapet for Omsetningsrådet, som består av balanse per 31. desember 2010, resultatregnskap som viser et underskudd på TNOK 26.961 for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger, herunder kontantstrøm oppstilling.

Omsetningsrådets og Statens Landbruksforvaltnings ansvar for årsregnskapet

Omsetningsrådet er sammen med Statens Landbruksforvaltning ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, herunder også tilpasset statlige bestemmelser, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for virksomhetens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.

En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Omsetningsrådet per 31. desember 2010 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, hensyntatt statlige bestemmelser redegjort for i prinsippnoten.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Omsetningsrådet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av virksomhetens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Stabekk, 4. mai 2011

NITSCHKE AS

Steinjar P. Rossow
Statsautorisert revisor

Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen

Generelt

Lov 1936-07-10 nr 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (Omsetningsloven)

Forskrift 2003-07-01 nr 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer

Forskrift 1999-06-29 nr 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk

Forskrift 1996-12-20 nr 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift

Forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

Retningslinjer om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Melk

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter

Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren

Kravspesifikasjon for rå melk

Kravspesifikasjon for smør og fløte

Kjøtt

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt

Retningslinjer om informasjonsflyt i kjøttsektoren

Egg og fjørfe

Retningslinjer for markedsregulering av egg

Retningslinjer om informasjonsflyt i eggsektoren

Epler, matpoteter og honning

Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning

Korn

Retningslinjer for markedsregulering av korn

Sak nr.: 28/11	Sektor:	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 04.05.2011</i>	Tittel: 28/11 Omsetningsrådet - Endring av representasjon fra KLF	Saks nr. (DL): 200901355-36/510

Beskrivelse: I brev av 31. mars 2011 har Landbruks- og matdepartementet oppnevnt Bjørn-Ole Juul-Hansen som fast medlem i Omsetningsrådet. Funksjonstiden for medlemskapet er f.o.m. 1. april 2011 t.o.m. 31. desember 2013. Oppnevningen skyldes at Dag Henning Reksnes har sluttet som administrerende direktør og at Bjørn-Ole Juul-Hansen har overtatt denne stillingen.

Hjemmel: Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 2.

Vedlegg: Brev fra LMD av 31. mars 2011.

Behandling i OR:

Forutsetninger:

Vedtak: Saken tas til orientering

**Delegerte
saker**

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
24/11	200901875- 11	Vedtak om godtgjørelse for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter 2010

Vedtak:

Statens landbruksforvaltning godkjenner oppgaven over kostnader ved transport av melk til reguleringsproduksjon i 2010. Kr 14 977 096 utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.